

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงทฤษฎี หลักการ แนวคิด จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอน การจัดการเรียนการสอน วิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นต่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษและความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษ ตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
2. ความสำคัญ และความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
3. จุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
4. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
5. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
6. ความรู้ ความเข้าใจที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษ

ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

การนิเทศการศึกษาได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายลักษณะ ดังนี้

แฮริส (Ben M. Harris) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา คือ การที่บุคลากรในโรงเรียนได้กระทำกับบุคคลหรือสิ่งอื่นใด เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน

สเปียร์ (Harold Spears) การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ (Spears 1967 : 16)

กู๊ด (Good) การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกอย่างของเจ้าหน้าที่ ผู้จัดการศึกษา ในการแนะนำครูหรือบุคคลอื่น ที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาให้รู้วิธีการเกี่ยวกับการปรับปรุงงานสอน ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ ทางการศึกษา ช่วยในการพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยปรับปรุงเนื้อหาการสอน ปรับปรุงวิธีสอน และช่วยปรับปรุงการประเมินผลการสอน (Carter V. Good 1959 : 539)

สังข์ อุทรานันท์ ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน (สังข์ อุทรานันท์ 2529 : 7)

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และคณะ ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา คือ การปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา หัวใจของความสำเร็จในการปรับปรุงการศึกษาอยู่ที่คุณภาพของการสอนและวิธีการสอน ซึ่งจะต้องปรับปรุงโดยใช้กระบวนการ วิธีการและเทคนิคเฉพาะอย่าง (วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และคณะ 2529 : 1)

สาย ภาณุรัตน์ การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งในด้านการเรียนการสอน (สาย ภาณุรัตน์ 2511 : 11)

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน พอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยผ่านตัวกลาง คือ ครู และบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนการนิเทศการสอนนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการ ดังที่

อาย เนกเซอร์ และเครย์ (Eye, Netzer and Krey) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการสอน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเบื้องต้นนั้น เน้นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นความคาดหวังของระบบโรงเรียน (Eye, Netzer and Krey 1971 : 30) จากคำจำกัดความดังกล่าว การนิเทศการสอนก็คือ กระบวนการและความคิดรวบยอด เพื่อที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อผลประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนรู้ให้สูงขึ้น (นิพนธ์ ไทยพานิช 2528 : 14)

พนัส หันนาคินทร์ ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการสอน มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอยู่ที่การปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศการสอนมิใช่การบังคับหรือการจับผิด การนิเทศการสอนเป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงตั้งอยู่บนรากฐานแห่งมนุษยสัมพันธ์อันดี (พนัส หันนาคินทร์ 2513 : 148)

สันต์ ชรรรมบำรุง ให้ความหมายว่า การนิเทศการสอน หมายถึง ความพยายามใด ๆ ที่จะช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไข สภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยวิธีจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวก (Facility of Teaching) แก่ครู เพื่อให้ครูปฏิบัติภารกิจการสอนได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายยิ่งขึ้น (สันต์ ชรรรมบำรุง 2526 : 6)

จากความหมายดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศการสอนและครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาในอันที่จะช่วยเหลือ แนะนำ ชี้แจง ตลอดจนส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน สรุปได้ว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา คือ มุ่งเน้นในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง มิได้หมายถึง การปรับปรุงการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งเป็นงานวิชาการ ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอน มีภารกิจและหน้าที่น้อยกว่าผู้นิเทศการศึกษา แต่ทั้งผู้นิเทศการศึกษาและผู้นิเทศการสอน มีจุดมุ่งหมายร่วมกันก็คือ การที่จะปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล (สันต์ บำรุงชรรรม 2526 : 10)

กลิคแมน (Glickman) ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศ การศึกษากับการนิเทศการสอนไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นเรื่องของงาน (Tasks) และพันธกิจ (Functions) ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยทั่วไป ส่วนการนิเทศการสอนนั้นเป็นชุดย่อย (Sub set) ของการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็น กระบวนการสำหรับปรับปรุงงานและพันธกิจในชั้นเรียนและกิจกรรมที่ดำเนินในโรงเรียน โดยที่กระทำหรือทำงานโดยตรงกับครู (Glickman 1981 : 6)

อย่างไรก็ตามทั้งการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนต่างมีจุดมุ่งหมาย ร่วมกันในอันที่จะปรับปรุงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและ บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

ปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าการที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงในทุกขณะ ทั้งในด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งเทคโนโลยี และวิทยาการใหม่ ๆ นั้น ทำให้การศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ครูซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาย่อมต้อง เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และพัฒนาการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพด้วย การนิเทศ การศึกษา จึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการนิเทศการ- ศึกษามุ่งแนะนำครู หรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้รู้วิธีปรับปรุงการสอนหรือ การให้การศึกษา (ภิญโญ สาขร 2526 : 232) ดังนั้นการนิเทศการศึกษา จึงเป็น สิ่งสำคัญที่ต้องจัดให้มีขึ้นในการจัดการศึกษา ดังที่ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ได้กล่าวถึง ความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศการศึกษาว่า

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม (Social Change) ศึกษาพิเศษก็ ต้องทำตัวเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน สถานศึกษา โดยทำงานร่วมกับครู อาจารย์ คณะครู คณะบุคคล ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตร เป็นสังคมอุตสาหกรรม หรือการเปลี่ยนแปลง หลักสูตรในระดับต่าง ๆ เช่น ประถม มัธยม และวิทยาลัยครู เป็นต้น

2. การผลิตครู สถาบันผลิตครู ผลิตครูไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำอย่างไรจึงจะผลิตครูให้มีประสิทธิภาพได้ เพราะการผลิตครูนั้น เมื่อไปทำงานในสถานศึกษาจะต้องมีการฝึกอบรมประจำการ (Inservice Education) อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. มาตรฐานการศึกษา (Standardization) ในการรักษามาตรฐานของการศึกษานั้น ต้องอาศัยผู้ชำนาญ โดยเลือกจากผู้ที่มีความรู้มาทำงาน และช่วยนิเทศความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ครูที่ทำการสอนประจำให้มีความคิดกว้างไกล ก้าวหน้าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ 2525 : 7-8)

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ใ้กระบุถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่ามีสาเหตุและองค์ประกอบมาจาก

1. การเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษา
2. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร
3. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว
4. ความเฉื่อยชาและนิ่งเฉยขาดความสนใจของครู ที่ควรได้รับการกระตุ้นให้ตื่นตัวอยู่เสมอ
5. วิทยาการสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป
6. การขาดประสบการณ์ของครูใหม่ หรือครูเก่าที่ก้าวไม่ทันต่อเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น
7. ผลการค้นคว้าวิจัยใหม่ที่เกิดขึ้นในวิชาต่าง ๆ ควรได้รับการเผยแพร่และแปรความหมายออกเป็นการปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาได้ก้าวหน้าและงอกงามขึ้น
8. ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ควรได้รับการถ่ายทอดและสนองตอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2524 : 251-252)

จากงานวิจัยของ ชีรบรรณ นิช่างทอง ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการ
นิเทศการศึกษาว่าเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการได้แก่

1. ความจำเป็นที่ท้องส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง
และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ตลอดเวลา

2. ความจำเป็นที่แก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ในส่วนของบุคคลและ
ส่วนของสังคม เพื่อให้การศึกษาค่าเงินไปให้ได้ผลสูงขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ

3. ความจำเป็นในการรักษามาตรฐานทางการศึกษา การศึกษาของประเทศ
ไม่อาจรักษามาตรฐานไว้ได้ ถ้าหากบุคคลที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลระบบการเรียนการสอน
ในโรงเรียน

4. ความจำเป็นในการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับผู้ประกอบอาชีพครู ครู
เมื่อจบจากสถาบันผลิตครูแล้วเข้าสู่อาชีพการเป็นครู จะต้องได้รับความรู้และประสบการณ์
ต่อระหว่างการประชุมประกอบอาชีพ เพื่อให้วิชาชีพมีความเจริญก้าวหน้า และมีความเจริญ
งอกงามขึ้น ครูจึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษา ค้นคว้า และฝึกฝนทักษะในการประกอบ
วิชาชีพของตนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เป็นการศึกษา
ต่อเนื่องสำหรับผู้ประกอบอาชีพครู (ชีรบรรณ นิช่างทอง 2529 : 28-29)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็น
อย่างยิ่งสำหรับครู ในอันที่ช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและมี
ประสิทธิภาพที่ยั่งยืน

สำหรับการนิเทศการสอนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา และเป็น
กระบวนการทำงานที่มุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรงจึงมีความสำคัญและความจำเป็น
ต่อครูในการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่งเช่นกัน

จุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

จุดมุ่งหมาย คือ แนวทางในการดำเนินงานให้ไต่ผล การปฏิบัติงานใด ๆ
ก็ตามต้องมีจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นหลักและแนวทางให้ปฏิบัติได้ยึดถือ
และกระทำตามเพื่องานจะได้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษา

และการนิเทศการสอนก็เช่นเดียวกัน ต้องมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่แน่นอน เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับมนุษย์และมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ทั้งที่ สังก อุทรานันท์ ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนาคน คือ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครู และบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

2. เพื่อพัฒนางาน เนื่องจากการนิเทศการศึกษา ได้มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียน ซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะ "พัฒนางาน" ซึ่งได้แก่ งานสอนให้ดีขึ้นนั่นเอง

3. เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน ผลักเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ และผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้การบังคับ และคอยตรวจตรา หรือคอยจับผิด

4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ เพราะว่าขวัญและกำลังใจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่ได้ทำการสร้างขวัญและให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษา ก็ย่อมจะประสบผลสำเร็จได้ยาก (สังก อุทรานันท์ 2529 : 8)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและให้ได้ผลตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เพื่อก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษานักเรียน

3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น

4. เพื่อรักษา ทิศาจรณา ส่งเสริม ความคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ในทุกระดับ

5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัด กระทรวงและสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานองค์การระหว่างประเทศ (กรมสามัญศึกษา หน่วยงานพิเศษ, 2519 : 2)

กวิน เจ ไมเนอร์ (Gwynn J. Minner) ให้ความเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ก็คือ

1. เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็กดีขึ้น
2. เพื่อช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อช่วยครูในการจัดหาและเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน
4. ช่วยให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
5. สร้างลักษณะการเป็นผู้นำให้แก่ครู โดยการนำเอาความสามารถพิเศษและประสบการณ์ของเขามาใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยการให้เป็นที่ปรึกษาของครูใหญ่
6. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผล การเรียนของเค็กอย่างมีประสิทธิภาพ
7. กระตุ้นให้ครูรู้จักการประเมินผลงานของตนเอง
8. ช่วยให้ครูมีความรู้สึกว่าได้ผลสำเร็จ มีความอบอุ่นใจ ปลอดภัยและมีความเชื่อมั่นในตนเอง
9. กระตุ้นให้ครูร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร เพื่อปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
10. ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อช่วยให้ชุมชนเข้าใจ ถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน ปัญหาของโรงเรียน และนักเรียน (Gwynn J. Minor 1964 : 27-31)

สำหรับความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนนั้น สุภากร ราชากรกิจ ให้
ความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ ดังนี้

1. การสอนเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ความก้าวหน้าทางศิลปการสอนจำเป็นต้องอาศัยความเห็นของผู้มีประสบการณ์ ช่วยมองปัญหา ร่วมมือและรวมกำลังความคิดเพื่อพัฒนางาน วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้ผลกว่าครูแต่ละคนจะค้นปัญหาและปรับปรุงตนเอง

2. ครูเปรียบเสมือนศิลปิน ถึงแม้ว่าจะเก่งและมีฝีมือแล้ว แต่ยังต้องการวิธีการเรียนรู้ใหม่ ๆ และฝึกฝนกับผู้ที่มีความชำนาญกว่า อนึ่งคนเรามักจะขาดความสามารถในการพิจารณาผลงานของตนเอง ฉะนั้นจะต้องอาศัยคนอื่นที่มีประสบการณ์และมีใจเป็นกลางมากกว่าตนเป็นผู้ให้ข้อสังเกตและแนะนำเพื่อการปรับปรุง

3. ครูใหม่ที่ไม่รู้ว่าตนจะเริ่มสอนอย่างไร เพราะยังไม่มีประสบการณ์ มักจะหันไปใช้วิธีที่ตนเพิ่งเรียนมา โดยลืมนำถึงถึงวัยและความสามารถของเด็ก

4. ครูที่ดีคือ ครูที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของการนิเทศ และกระหายต่อคำแนะนำรวมทั้งขอเสนอแนะ พร้อมกับนำไปปรับปรุงงานของตน

5. การนำทฤษฎีและหลักวิชาการศึกษามาใช้ปฏิบัติการสอนให้เหมาะสมเป็นกิจกรรมที่สลับซับซ้อนและมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น จึงควรให้ผู้มีประสบการณ์ช่วยแนะนำและให้ข้อคิดเห็น (สุภากร ราชากรกิจ : 75)

สันต์ ชรรณบำรุง ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. หน้าที่ของผู้สอนเปลี่ยนไปจากเดิม ครูสมัยก่อนมีหน้าที่ไม่มากนักเพราะผู้ปกครองช่วยเหลือ ในปัจจุบันผู้ปกครองยกภาระให้แก่ครูทั้งหมด ครูจึงเป็นผู้แนะนำและทำหน้าที่หลายอย่าง

2. ช่วยให้ครูเข้าใจอย่างถ่องแท้ของวัตถุประสงค์ทางการศึกษา และวัตถุประสงค์ของการสอน

3. ช่วยสร้างให้ครูมีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ

4. ครูต้องมีความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ เสมอ เพื่อเป็นความภูมิใจของครูจะส่งผลถึงการเรียนการสอน การนิเทศการสอนจะช่วยในเรื่องนี้ได้

5. ขนาดของโรงเรียนใหญ่ขึ้น มีครูมากขึ้น มีกิจกรรมและชั่วโมงการสอนมากขึ้น หน้าที่ในการนิเทศจึงมีมากขึ้น เช่น การปรุมนิเทศครูใหม่ เพื่อประหยัดเวลาที่ครูใหม่จะไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูบางคนไม่ถนัดสอนเป็นแนวทางวิชา การนิเทศการสอนจะช่วยให้มีหลักการและมีความมั่นใจมากขึ้น

6. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

7. ช่วยลดภาระผู้สอน ทำให้มีเวลาในการค้นคว้า ทดลองวิจัย หาวิธีการใหม่ ๆ

8. ช่วยเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดีและเข้มแข็ง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน ทั่วสปีชัญญาอันสูง เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน

9. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคนและมอบหมายงานนั้นให้ครูแต่ละคน ช่วยกระตุ้นประคองให้ครูนั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อย ๆ

10. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักคนหาจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสมและแก้ไข

11. ช่วยประเมินผลงานการสอนของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของนักเรียนเป็นไปตามแนวที่ตกลงกันไว้ (สันต์ ชรรมบำรุง 2526 : 17)

ส่วน พันธุ์ หันนาคินทร์ มีความเห็นว่า ทั้งการนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอนต่างมีจุดมุ่งหมายสำคัญอันเดียวกัน คือ ปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น การนิเทศการสอน มิใช่การบังคับหรือจับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงตั้งอยู่บนรากฐานและมนุษยสัมพันธ์อันดี (พันธุ์ หันนาคินทร์ 2524 : 207)

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน ต่างมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในอันที่จะมุ่งปรับปรุง ทัศน และชี้แนะครูในด้านวิธีการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เป้าหมายของการนิเทศการศึกษา เป็นจุดสุดท้ายที่คาดหวังหรือยอดสูงสุด ที่พึงได้รับจากการปฏิบัติงานในการนิเทศการศึกษา สังก์ อุทรานันท์ ได้กล่าวว่า เป้าหมายของการนิเทศการศึกษา อยู่ที่การให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ หรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตทางการศึกษานั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และโดยความหมายนี้ การที่จะให้ได้มาซึ่งนักเรียนที่มีคุณภาพนั้น การนิเทศการศึกษาจะต้องเป็นการผ่านตัวกลาง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ใช่ดำเนินการกับนักเรียนโดยตรง (สังค์ อุทรานันท์ 2527 : 1)

อาคม จันทสุนทร กล่าวว่า เรามีการนิเทศการศึกษาก็เพื่อจะช่วยให้ได้รับความรู้หรือบริการหรือทำให้คนรู้และปฏิบัติในการทำงานการศึกษาเช่น ทำให้ครูสอนได้ผลดีและทำงานอย่างเต็มที่ โดยเห็นผลที่ผลการเรียนของเด็ก การมีผู้นิเทศการศึกษา จึงเป็นการช่วยเหลือในการบริหารงาน โดยแบ่งเบาภาระงานของผู้บริหารลงไป และผู้นิเทศจะทำให้เกิดผลงานที่ได้ประสิทธิภาพสูงกว่าให้ผู้บริหารทำงานตามลำพัง (อาคม จันทสุนทร 2527 : 3)

ชาญชัย อาจินสมาจาร เห็นว่าเป้าหมายของการนิเทศการศึกษานั้น ขยายไปยังกิจกรรมทางการศึกษาในทุกขอบข่าย โดยมีจุดประสงค์ในการปรับปรุงผลผลิตของการศึกษาโดยผ่านการยกระดับคุณภาพของการสอนและการปฏิบัติงานในโรงเรียน ประชาธิปไตยในฐานะรูปแบบหนึ่งของการดำเนินชีวิต การวิจัยทางจิตวิทยาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ การย้ายในเรื่องมนุษยสัมพันธ์อันดี ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการหมู่คณะ (ชาญชัย อาจินสมาจาร 2525 : 8)

ดังนั้น พอสรุปได้ว่าเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน ต้องการให้แก่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน มีความสำคัญ และจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะมีเป้าหมายในการเพิ่มคุณภาพแก่นักเรียนแล้ว การนิเทศการศึกษายังเป็นการประสานความคิด และความเข้าใจอันดีระหว่างครูกับผู้บริหาร และ

ความเข้าใจอันดีระหว่างครูกับผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ช่วยนำวิธีการ และเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาเผยแพร่แก่ครู เพื่อให้ครูปรับปรุงการสอนให้ทันต่อ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาคุณภาพของบุคลากรและคุณภาพ ทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

กิจกรรมการนิเทศเป็นแนวปฏิบัติที่จัดให้มีขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ในแต่ละงาน ของการนิเทศการศึกษา เพื่อช่วยให้งานนิเทศการศึกษาดำเนินไปด้วยดีและบรรลุ วัตถุประสงค์ ทั้งที่ สังก อุทรานันท์ กล่าวว่า "กิจกรรมสำหรับการนิเทศถือเสมือน สื่อหรือพาหนะสำคัญที่จะทำให้ผู้รับการนิเทศได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ใน จุดมุ่งหมาย" (สังก อุทรานันท์ 2529 : 61)

ความหมายของกิจกรรมการนิเทศ

โคมีย์ให้ความหมายของกิจกรรมการนิเทศ ไว้หลายท่าน ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ เป็นหัวใจ หรืองานหลักที่จะจัดให้มีขึ้นในการนิเทศการศึกษา งานนิเทศการศึกษาจะสำเร็จได้ก็ด้วยการ จัดกิจกรรมขึ้นในการนิเทศให้เป็นระเบียบ ถูกต้องตามโปรแกรม (นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย 2521 : 4)

อาคม จันทรสุนทร ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมในการนิเทศ คือ กิจกรรม ที่หัวหน้าหมวดวิชาจะต้องทำกับครูในหมวดวิชาเพื่อให้ครูเกิดความรู้ ความคิด ทักษะคติ ความรู้สึกที่ดี และทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำงานหรือการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ซึ่งสามารถจัดทำเป็นกิจกรรมในรูปแบบหรือลักษณะต่าง ๆ ได้มากมาย ซึ่งเป็น กิจกรรมหนึ่งในงานประจำและงานโครงการ (อาคม จันทรสุนทร 2527 : 6)

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ กล่าวว่า หลักการในการนิเทศการศึกษานั้น เรายึด การปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนอย่างมีระบบระเบียบ โดยการวางโครงการในสถานศึกษา และโครงการนั้นจะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยกิจกรรมเป็นหลัก (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ 2525 : 47)

แฮร์ริส (Harris 1963 : 78-97) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการนิเทศ และชี้แจงให้เห็นว่ากิจกรรมแต่ละอย่างนั้นเกี่ยวพันอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. จุดมุ่งหมาย (Purposes) หมายถึง ความต้องการของผู้นิเทศที่จะให้บังเกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศมี 4 ชนิด คือ

- ก. ทักษะ (Skills)
- ข. ความรู้ (Knowledges)
- ค. ความเข้าใจ (Understandings)
- ง. ค่านิยมและทัศนคติ (Values and Attitudes)

2. ขนาดของกลุ่มผู้รับการนิเทศ (Group Size) แยกเป็น 4 ขนาด

- ก. รายบุคคล (Individual)
- ข. กลุ่มเล็ก (Small-Groups)
- ค. กลุ่มใหญ่ (Large - Groups)
- ง. กลุ่มขนาดเล็กและกลุ่มขนาดใหญ่ (Both Large & Small Groups)

3. ระดับประสบการณ์ที่ผู้ปฏิบัติจะได้รับ (Experience Impact) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

- ก. ระดับสูงมาก (Highest)
- ข. ระดับสูง (High)
- ค. ระดับกลาง (Average)
- ง. ระดับต่ำ (Low)
- จ. ระดับต่ำมาก (Lowest)

4. งานที่ใช้ปฏิบัติ (Tasks) มี 10 ประเภทคือ

- ก. งานพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)
- ข. งานพัฒนาองค์การ (Organization)
- ค. งานพัฒนาบุคลากร (Staffing)
- ง. งานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก (Facilities)
- จ. งานเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน (Materials)
- ฉ. งานอบรมครูประจำการ (In - Service Trainings)
- ช. งานปฐมนิเทศครูใหม่ (Orienting New Teachers)
- ซ. งานบริการพิเศษ (Special Services)
- ฌ. งานประชาสัมพันธ์ (Public Relations)
- ฎ. งานประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation)

(Harris 1963 : 78-97)

แฮร์ริส (Harris) ได้เสนอกิจกรรมสำหรับการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศได้พิจารณาเลือกใช้ตามโอกาสและความเหมาะสมไว้ 23 ชนิด ดังนี้

1. การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการให้การศึกษาอบรม การประชาสัมพันธ์และการปฐมนิเทศครูใหม่ การบรรยายเหมาะกับการถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มขนาดใหญ่ได้ เพราะใช้แค่การพูดและฟังเท่านั้น การบรรยายเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้นควรมีการแสดงภาพประกอบและแสดงท่าทางประกอบด้วย

2. การบรรยายที่มีสื่อประกอบ (Visualized Lecturing) เป็นการบรรยายที่ใช้ทัศนูปกรณ์เข้ามาช่วย ผู้บรรยายอาจใช้สไลด์ แผ่นโปสเตอร์ แผนภูมิ แผนภาพ ฯลฯ ประกอบการบรรยายเพื่อช่วยให้ผู้ฟังมีความสนใจมากขึ้น เหมาะกับการถ่ายทอดความรู้

3. การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม (Panel Presenting) กิจกรรมการให้ข้อมูลเป็นกลุ่มนี้มีจุดเน้นที่การให้ข้อมูล แนวความคิดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ เช่น การบรรยายเป็นหมู่คณะ การเสนอข้อมูลในลักษณะของการจัดแบบซิมโปเซียม (Symposium) ซึ่งเป็นการเสนอข้อมูลเป็นกลุ่มอย่างเป็นทางการและการโต้วาที เป็นต้น

4. การดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing Film or Television) เป็นการนำเสนอข้อมูลโดยใช้สื่อทางตา การให้ดูภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือ วีดิโอเทปเหมาะสำหรับใช้ในการฝึกอบรม การประชาสัมพันธ์หรือประเมินผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ภาพยนตร์จะช่วยเปิดประสบการณ์การสอนที่เป็นปัญหาเพื่อสร้างจุดสนใจในการอภิปรายกลุ่ม

5. การฟังจากเทป วิดีโอ และจานเสียง (Listening to Tape, Radio or Recording) เป็นกิจกรรมที่ช่วยถ่ายทอดแนวความคิดจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งหรือหลาย ๆ คนก็ได้ กิจกรรมนี้จะใช้ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ หรือฝึกทักษะทางคำต่าง ๆ เช่น การเขียนสำเนียงหรือเสียงใช้ประกอบการสัมภาษณ์หรือบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ในภายหลัง

6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ (Exhibiting Materials and Equipment) เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการฝึกอบรมหรือ งานพัฒนาวัสดุต่าง ๆ เช่น การจัดแสดงชุดหนังสือใหม่ เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวัสดุใหม่และช่วยพัฒนาคุณภาพหนังสือที่เลือกซื้อ

7. การสังเกตภายในห้องเรียน (Observing in Classroom) เป็นกิจกรรมที่สังเกตการทำงานในสถานการณ์จริงของบุคลากร เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่านั้น การสังเกตในห้องเรียนจะช่วยให้ทราบจุดดีหรือจุดอ่อนของบุคลากร สามารถจะนำมาเป็นประโยชน์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือใช้ในการพัฒนาบุคลากร การสังเกตจะมีคุณภาพ ถ้าผู้สังเกตใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและมีการบันทึกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

8. การสาธิต (Demonstrating) เป็นการเสนอคำกับเหตุการณ์ที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้าต่อคนกลุ่มหนึ่งได้ชม การสาธิตจะมีคุณค่ามากขึ้นในกรณีที่มีการดำเนินการสังเกตอย่างเป็นระบบและมีกิจกรรมติดตามมา เช่น การอภิปราย การให้คู่มือวิดีโอเทปซ้ำอีกและการให้ลองปฏิบัติ

9. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviewing) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูลโดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ต้องการ การสัมภาษณ์เป็นกิจกรรมที่จะช่วยในการเลือกคณะทำงาน การสื่อสารกับกลุ่มคนและการตรวจสอบยืนยันข้อมูลต่าง ๆ การสัมภาษณ์แบบนี้จะถูกควบคุมโดยผู้สัมภาษณ์

10. การสัมภาษณ์เฉพาะบางเรื่อง (Focused Interviewing) เป็นกิจกรรมการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยจะทำการสัมภาษณ์เฉพาะบางสิ่งบางอย่างที่ผู้ตอบมีความสามารถจะตอบได้เท่านั้น กิจกรรมนี้ถ้าหากดำเนินการอย่างเป็นระบบแล้ว ผู้ให้ข้อมูลสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ภายในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี

11. การสัมภาษณ์ทางอ้อม (Non-directive Interviewing) เป็นการรับรู้ข้อมูลจากการอภิปรายหรือแสดงแนวความคิดของบุคคลที่เราสนทนาโดยผู้สัมภาษณ์จะพยายามให้ผู้ให้สัมภาษณ์ระลึกถึงข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน หรือคาดการณ์ในอนาคต เพื่อประเมินตนเอง หรือทัศนคติที่ตนเองจะทำในลักษณะใด ผู้สัมภาษณ์จะต้องแสดงความสัมพันธ์อันดีกับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อให้เขาได้แสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึกออกมามากที่สุดและแสดงออกด้วยความจริงใจ

12. การอภิปราย (Discussing) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มขนาดเล็ก เพราะการอภิปรายจะเกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์ทั้งทางภาษาและท่าทาง การอภิปรายจะเป็นการช่วยกระตุ้นการแก้ไข ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ และการอภิปรายอาจจะนำไปใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น บทบาทสมมติ ภาพยนตร์ การอ่าน การวิจัย การเขียนเขียน การสาธิตและการบรรยาย เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่มีความสลับซับซ้อนได้

13. การอ่าน (Reading) เป็นกิจกรรมนิเทศที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย กิจกรรมนี้จะมีคุณค่ามากขึ้น หากดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีการอภิปรายหลังจากการอ่านเสร็จสิ้นลงไปแล้ว

14. การวิเคราะห์ข้อมูลและการศึกษาคำนวณ (Analyzing and Calculating) เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญมากสำหรับผู้นิเทศในการติดตามและประเมินผลการวิจัยเชิงปฏิบัติ (action research) และการควบคุมประสิทธิภาพการสอน ซึ่งในทางงานดังกล่าวต้องอาศัยความสามารถและทักษะในการวิเคราะห์ เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมที่จัดขึ้น

15. การระดมสมอง (Brainstroming) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนวความคิด วิธีการแก้ปัญหา หรือให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ การระดมสมองเป็นกิจกรรมกลุ่มซึ่งแต่ละคนจะแสดงความคิดเห็นออกมาและจะไม่มีการอภิปราย ไม่มีการวิเคราะห์หรือวิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด

16. การบันทึกวีดีโอเทปและถ่ายภาพ (Videotaping and Photographing) กิจกรรมชนิดนี้มีประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลงาน การฝึกอบรม และการประชาสัมพันธ์ วีดีโอเทปเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นรายละเอียดทั้งภาพและเสียง สามารถดูได้ทันที สามารถลบได้และสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ส่วนการถ่ายภาพประกอบในการจัดทำรายงานประเมินผลในเรื่องต่าง ๆ

17. การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบ (Instrumenting and Testing) กิจกรรมชนิดนี้จะเกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบแสดงความคิดเห็น แบบประเมินเจตคติและเครื่องมือเหล่านี้มักจะนำไปใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่นอยู่บ่อย ๆ เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติการสัมภาษณ์ และการสังเกต

18. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz Session) กิจกรรมชนิดนี้เป็นการประชุมกลุ่มเพื่ออภิปรายในหัวข้อเรื่องที่จำเพาะเจาะจง โดยมีการกำหนดโครงสร้างน้อยที่สุด แต่จะมุ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากที่สุด ผลจากการประชุมกลุ่มควรจะได้มาซึ่งการเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยหรือให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน

19. การพาไปทัศนศึกษา (Field Trip) เป็นการศึกษาออกโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายให้ครูได้เห็นการทำงานบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาชีพของเขา เช่น การไปเยี่ยมชมโรงเรียนในชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ กิจกรรมนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการสังเกตพฤติกรรมการสอนในห้องเรียน

20. การเยี่ยมเยือน (Intervisiting) เป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งจะไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีกบุคคลหนึ่ง การเยี่ยมเยือนที่ได้ด้นนั้นจำเป็นต้องมีคู่มือเกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมการทำงานควบคู่ไปด้วย และต้องมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การเยี่ยมเยือนบังเกิดประโยชน์สูงสุด

21. บทบาทสมมติ (Role-playing) เป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในวัฒนธรรมต่างๆ กิจกรรมนี้มีประโยชน์ในการเรียนรู้ และวิเคราะห์ความรู้สึกในกรณีที่น่ามาใช้ในการนิเทศนั้นส่วนใหญ่มักเอาปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูมาเป็นตัวกำหนดให้ครูทำกิจกรรมสมมติตัวเองว่าถ้าอยู่ในสถานการณ์นั้นเขาจะทำอย่างไร กิจกรรมบทบาทสมมติจะช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องอธิบายด้วยคำพูด หลังจากทำกิจกรรมนี้แล้วควรได้มีการอภิปราย เพื่อวิเคราะห์วิจารณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่สังเกตเห็นจากการทำกิจกรรมนั้น ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เรียนรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางด้านอารมณ์ควบคู่ไปด้วย

22. การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลางในการนิเทศเกือบทุกเรื่อง เพราะการเขียนเป็นกิจกรรมสื่อความหมายที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรม ดังนั้นจึงจัดเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ในระดับสูง ทั้งนี้เพราะก่อให้เกิดการปรับปรุงความเข้าใจทั้งผู้เขียนและผู้อ่านทั้งสองฝ่าย

23. การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided Practice) กิจกรรมชนิดนี้ใช้ได้กับรายบุคคล หรือกลุ่มขนาดเล็ก เป็นกิจกรรมมุ่งเน้นการปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่ใช้มากในการฝึกสอนการนิเทศการสอนแบบคลินิก หรืออาจใช้ร่วมกับกิจกรรมการเยี่ยมเยือน และกิจกรรมการสังเกต

มาร์ค, สตูปส์ และ คิง-สตูปส์ (Marks, Stoops and King Stoop)
 ได้แบ่งกิจกรรมนิเทศที่เหมาะสมกับงานนิเทศโรงเรียนออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 2 กลุ่ม คือ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่ม (Group Devices)

ก. กิจกรรมปฏิบัติ (Doing Techniques)

(1) การประชุมปฏิบัติ (Workshops)

(2) คณะกรรมการ (Committies)

ข. กิจกรรมการสนทนา (Verbal Techniques)

(1) การประชุมคณะครู (Staff Meeting)

(2) การแนะแนวเป็นกลุ่ม (Group Counseling)

(3) การศึกษาระยะสั้น (Course Work)

(4) การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Aids)

(5) การอ่าน (Directed Reading)

ค. กิจกรรมการสังเกต (Observation Techniques)

(1) การสังเกตการสอนโดยตรง (Directed Observation)

(2) ทัศนศึกษา (Field Trip)

(3) ห้องเที่ยวสัมมนา (Travel Seminars)

(4) โสตทัศนูปกรณ์ (Audio-Visual Aids)

2. กิจกรรมสำหรับรายบุคคล (Individual Derices)

ก. กิจกรรมการปฏิบัติ (Active-Techniques)

(1) ร่วมงานกิจกรรมการสอน (Participation in Teaching Activities)

(2) การแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล (Individual Problem-Solving)

ข. กิจกรรมการสนทนา (Verbal Techniques)

(1) การปรึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Conference)

(2) แนะนำเป็นรายบุคคล (Adjustment Counseling)

ค. กิจกรรมการสังเกต (Observational Techniques)

(1) การสังเกตโดยตรง (Directed Observation)

(2) การสังเกตชั้นเรียน (Inter-Visitation)

และได้แบ่งกิจกรรมสำหรับงานนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การประชุมครูในโรงเรียน (Faculty Meeting)

การประชุมครูในโรงเรียนรวมถึงการประชุมปรับปรุงหลักสูตร การอบรมครู การประชุมปฏิบัติการ กลุ่มหรือชุมนุมเพื่อศึกษาหาความรู้ (Study Group and Clubs) ทัศนศึกษา (Excursions) การท่องเที่ยว (Travel) สัมมนา การทำงานเป็นคณะกรรมการ (Committee Work) การปรับปรุงหลักสูตร การทดลอง การวิจัย การประชุมครูในโรงเรียนสิ่งเหล่านี้หมายถึงการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีประโยชน์มากถ้าได้จัดโครงการให้เหมาะสมและบริหารโครงการอย่างรัดกุม

2. การเยี่ยมนิเทศ (Supervisory Visits)

การเยี่ยมนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องศึกษาสภาพของโรงเรียนที่มีผลต่อการเรียนของเด็กอย่างทั่วถึงและหลังจากนั้นก็มีการปรึกษาหารือกับครูเป็นคณะหรือรายบุคคล (Conference)

3. เอกสารวิชาชีพ (Professional Bulletins)

เอกสารทางวิชาชีพส่วนมากเป็นผลงานของบุคลากรทางการนิเทศซึ่งเป็นสื่อกลางที่ดีและมีหลักวิชาการเกี่ยวกับผลงานการวิจัย ความรู้ ผลการประชุม และวิชาการในสาขาต่าง ๆ

4. ห้องสมุดวิชาชีพ (Professional Libraries)

โรงเรียนควรจัดให้มีห้องสมุดวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมให้ครูได้ค้นคว้า
อันได้แก่ ตำราทางวิชาชีพ หนังสือใหม่ ๆ วารสารวิชาการให้แก่ครู

5. ศูนย์อุปกรณ์หรือศูนย์หลักสูตร (Materials Center or Curriculum
Laboratories) ควรประกอบด้วยคู่มือการสอน ตัวอย่างอุปกรณ์และเทคนิควิทยาการ
ทางการสอน หนังสือคู่มือการค้นคว้าอ้างอิง

กิจกรรมเหล่านี้ มาร์ค, สตูปส์ และ คิง-สตูปส์ (Marks, Stoops and
King Stoops) ได้เสนอไว้ในลักษณะของกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน แต่ถึง
อย่างไรก็ตามมาร์คและคณะได้เสนอกิจกรรมเพิ่มเติมอีกดังนี้

1. การมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติ (Teacher Assignments) เพื่อให้ได้
ผลในทางปฏิบัติสูงสุด ควรยึดหลักความต้องการของคณะครู การเรียน ประสบการณ์
บุคคลิก และการตัดสินใจของครูผู้ปฏิบัติเป็นหลัก

2. การสาธิตการสอน (Demonstration Teaching) เป็นกิจกรรมที่มี
ประโยชน์สูงมาก แต่จำเป็นต้องวางแผนอย่างรอบคอบ แจกจ่ายแผนการสอนล่วงหน้า
เน้นให้เห็นจุดสำคัญของเทคนิคการสอนในการสาธิต การอภิปรายการสาธิต และการ
วิเคราะห์ผลการสาธิต

3. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) เป็นกิจกรรมที่
กระทำให้ครูมีโอกาสได้ร่วมมือกัน และเป็นกิจกรรมต่อเนื่องที่ให้ผลอย่างสูงสุดและสำคัญ
ยิ่ง

4. การพัฒนาคู่มือการสอน (Development of Instructional Guides)
กิจกรรมนี้มุ่งที่จะให้ครูได้สร้างและปรับปรุงแผนการสอนของครูเอง

5. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาในท้องถิ่น (Excursions) การศึกษาภายใน
ท้องถิ่นเป็นกิจกรรมที่ดีมากที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกันเอง และ
ระหว่างครูกับนักเรียน

6. การประชุมปฏิบัติการ (Work shops) เป็นกิจกรรมที่ครูได้ร่วมมือปฏิบัติร่วมกันคิด เพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของครูเองหรือปัญหาวิชาชีพ ตลอดจนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ

7. การเยี่ยมชมชั้นเรียน (Inter-Visitation of Classes) เป็นกิจกรรมที่ครูชั้นเรียนหนึ่งไปสังเกตการสอนอีกชั้นเรียนหนึ่ง โดยอาศัยการวางแผนที่ดี และหลังจากการสังเกตการสอนแล้วควรมีการวิเคราะห์การสังเกตการสอนนั้นด้วย

8. การอ่านเอกสารวิชาชีพ (Professional Reading) การอ่านเป็นกิจกรรมที่ดี แต่ทั้งนี้ครูต้องอ่านจากผู้แต่งหลาย ๆ คน โดยไม่ยึดความคิอยู่กับผู้หนึ่งผู้ใด แต่นำมาผสมผสานเป็นความคิดของตน

9. การสำรวจชุมชน (School-Community Survey) กิจกรรมนี้จะช่วยให้ครูได้ทราบถึงความต้องการของสังคมและของนักเรียน อันจะเป็นพื้นฐานในการวางโครงการนิเทศการศึกษา (Marks, Stoops and King Stoops 1971 :223-226)

ชาอูร์ชัย อาจินสมาจาร เห็นว่า การนิเทศการศึกษาจะต้องก่อให้เกิดความร่วมมือจากครูในด้านการวางแผนที่เป็นระบบและการใช้เทคนิคหรือกิจกรรมที่เหมาะสมโดยได้แบ่งกิจกรรมการนิเทศไว้ 5 ประการ คือ

1. การสังเกตการสอนหรือการเยี่ยมชมชั้นเรียน เป็นเทคนิคที่ได้ผลเป็นอย่างมากในการนิเทศการศึกษา การเยี่ยมชมชั้นเรียนเป็นการติดตามผลงานของการสังเกตการสอนจุดที่จะให้ความสนใจ ก็คือ ทักษะการของบทเรียน ไม่ใช่ตัวครูหรือจุดอ่อนของครู เพราะมันเป็นผลต่อความเจริญงอกงามและการปรับปรุงครู

2. การสาธิตการสอน เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการจูงใจต่อความเจริญงอกงามทางวิชาชีพของครู และก่อให้เกิดความมั่นใจแก่ครู ผู้นิเทศหรือครูที่มีประสบการณ์ในการสอนจะเป็นผู้สาธิตการสอนให้ครูอื่น ๆ ดู

3. การเยี่ยมชมเพื่อสังเกตการสอน หมายถึง การไปสังเกตการสอนของครูคนอื่น ๆ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อความเจริญงอกงามของครูและมีประโยชน์ต่อการสอนของครู

4. การศึกษาเป็นหมู่คณะหรือการประชุมปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาศึกษาสภาพการ เรียนการสอนในลักษณะต่าง ๆ เช่น ปัญหาการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมาก เพราะการมีส่วนร่วมในการทำงานของทุกคนช่วยก่อให้เกิดการปรับปรุงความร่วมมือในการทำงาน

5. การประชุม การประชุมจะมีลักษณะเป็นทางการ เพราะมีการวางแผนล่วงหน้าและมีลักษณะไม่เป็นทางการ เพราะบรรยากาศระหว่างสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุม จะมีลักษณะของความเป็นมิตร การประชุมจะมีประโยชน์ถ้าสมาชิกในหมู่คณะมีความสัมพันธ์อันดี ให้ความร่วมมือและร่วมกันปฏิบัติงาน (ชาอุชัย อัจฉินสมาจาร 2525 : 47-65)

รูประณี นาคกรรพ (ม.ป.ป. : 8-9) ได้เสนอกิจกรรมนิเทศที่ควรจัด ดังนี้

1. การประชุมนิเทศครูใหม่เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติในโรงเรียน ระเบียบวิธีสอน และแผนงานรวมของโรงเรียน

2. การประชุมครูสายวิชาอย่างสม่ำเสมอ โดยมีครูหัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้จัดประชุมและนิเทศงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวัดผลและกิจกรรมต่าง ๆ อาจารย์ใหญ่อาจเข้าร่วมประชุมด้วยเป็นครั้งคราว

3. การประชุมครูทั้งโรงเรียนเพื่อวางแผนร่วมกัน และรับมอบหมายงานที่ต้องปฏิบัติทั้งงานประจำและงานพิเศษ

4. การจัดให้ครูหัวหน้าวิชาสังเกตการสอน ตรวจสอบบันทึกการสอนและนิเทศการสอนแก่ครูในสายเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนและการรายงานผลงานให้อาจารย์ใหญ่ทราบเป็นระยะ ๆ

5. การจัดประชุมปฏิบัติการในวันหยุดราชการ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น การแก้ปัญหาเด็กเรียนอ่อนบางวิชา การปรับปรุงข้อทดสอบ การทำอุปกรณ์การสอนด้วยวิธีประหยัดการแก้ปัญหาความประพฤตินักเรียน การวิเคราะห์ผล การสอนของนักเรียน

กิจกรรมการนิเทศการสอน

หนังสือ หันนาคินท์ กล่าวว่า การนิเทศการสอนจะเป็นไปอย่างใดก็ต้องอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ ในการที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพของครูในโรงเรียน กิจกรรมเหล่านี้หากจะกล่าวโดยทั่วไปก็คือวิธีการให้การศึกษาแก่ครูในระหว่างประจำการ (In-service Training) นั่นเอง (หนังสือ หันนาคินท์ 2524 : 210)

เบอร์ตัน และบรัคเนอร์ ได้เสนอวิธีการนิเทศที่จะถือว่าเป็นกิจกรรมที่ปรับปรุงการสอน ดังนี้

ก. วิธีนิเทศเป็นกลุ่ม กิจกรรมที่ใช้ได้แก่

1. การประชุมปฏิบัติการ
2. การนิเทศในรูปคณะกรรมการต่าง ๆ
3. การประชุม
4. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม
5. การใช้เอกสารให้ความรู้แก่ครู
6. การสังเกต
7. การทัศนศึกษา

ข. วิธีนิเทศเป็นรายบุคคล กิจกรรมที่ใช้ได้แก่

1. เทคนิคการสอนร่วมกัน การแก้ปัญหา และร่วมปรึกษาหารือ
เป็นรายบุคคล
2. การสังเกต
3. การให้ครูไปเยี่ยมเยียนซึ่งกันและกัน

เบอร์ตันและบรัคเนอร์ ได้แบ่งกิจกรรมการนิเทศออกเป็น 19 ประเภท ดังนี้

1. การประชุมปฐมนิเทศครูใหม่
2. การประชุมวางแผนก่อนเปิดภาคเรียน

3. การประชุมปฏิบัติการ

4. การประชุมขนาดใหญ่ เช่น การประชุมระดับชาติ ระดับเขต ระดับ

จังหวัด

5. การประชุมกลุ่มย่อย คณะศึกษา การสัมมนากลุ่มย่อย

6. คณะกรรมการปฏิบัติงาน

7. เอกสารการนิเทศการศึกษาและเอกสารอื่น ๆ

8. โสภคสัญปกรณ

9. จัดห้องสมุดวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ และห้องอ่านหนังสือ

10. การจัดหลักสูตรอบรมระยะยาวหรืออบรมภาคฤดูร้อน

11. การจัดทัศนศึกษาและการดูงาน

12. การศึกษาวิจัย ทดลอง วัสดุและวิธีการใหม่ ๆ

13. การศึกษาหาความรู้โดยการอ่าน

14. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม

15. สาธิตการสอน การสังเกตการสอน การเขียนเขียนการสังเกตการสอน

ของครู

16. การสอนตามที่กำหนด

17. ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ภายหลังจากการเยี่ยมนิเทศหรือตามที่ครู
ขอร้อง (โดยมากจะเป็นปัญหาค้นหาการสอน)

18. ประชุมปรึกษาหารือ ติดตามผล ปัญหาที่ไ้ร่วมกันศึกษา หรือโครงการ
ปฏิบัติงาน อาจจะเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย

19. ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวหรือวิชาชีพ (Burton and
Brueckner 1955 : 146-178)

กวิน ไมเนอร์ ใ้แบ่งกิจกรรมการนิเทศการสอนออกเป็นสองกลุ่มเช่นเดียว
กันคือ

กิจกรรมที่ใช้เทคนิคเป็นกลุ่ม (Group Devices)

1. กรรมการกลุ่มทำงาน (Committee)
2. หลักสูตรระยะสั้น (Course Work)
3. ห้องปฏิบัติการหลักสูตร (Curriculum Laboratory)
4. การอ่าน (Directed Reading)
5. การสาธิตการสอน (Demonstration Teaching)
6. ทัศนศึกษา (Field Trip for Staff Personnel)
7. ฟังคำบรรยาย (Institutes and Lectures)
8. อภิปราย (Panel and Forum Discussion)
9. ห้องสมุดวิชาชีพ (Professional Libraries)
10. องค์กรวิชาชีพ (Professional Organization)
11. เอกสารการนิเทศ (Supervisory Bulletins)
12. การประชุมครู (Teacher Meetings)
13. การประชุมกลุ่มและการประชุมปฏิบัติการ (Workshops or Group Conferences)

กิจกรรมที่ใช้เทคนิคเป็นรายบุคคล (Individual Devices)

1. การสังเกตการสอน (Classroom Observation)
2. การทดลองในห้องเรียน (Classroom Experimentation)
3. การร่วมปรึกษาหารือ (Conference Interview)
4. การเยี่ยมเยือนและการสังเกตการสอน (Inter-Visitation and Observation)
5. เลือกสรรวัสดุอุปกรณ์การสอน (Selection of Materials for Teaching)
6. การประเมินผลตนเอง (Self-Evaluation)

(Gwynn Minor 1964 : 326-327)

ชาลีลา นอร์ จาฮาน การ์ิม (Shakila Noer, Jahan Karim 1979 : 7081-A) แห่งมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก ได้วิจัยเพื่อค้นหากิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน โดยรวบรวมความคิดเห็นจากครู 362 คน ศึกษานิเทศก์ 118 คน กิจกรรมที่ใช้สอบถาม 30 ชนิด พบว่า กิจกรรมที่ครูและศึกษานิเทศก์เห็นว่ามีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนสูงมากมี 14 ชนิด คือ

1. การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ (Audio-Visual Aids)
2. หลักสูตรภาคฤดูร้อน (Summer or Extensive Courses)
3. การประชุมครูภายในโรงเรียน (Faculty Meetings)
4. การศึกษาอบรมครูประจำการ (In-Service Training Programs)
5. การอ่าน (Directed Professional Readings)
6. สมาคมวิชาชีพ (Professional Organization)
7. การประชุมปฏิบัติการ (Educational Workshops)
8. ป้ายนิเทศ (Supervisory Bulletins) หรือเอกสารการนิเทศ
9. ห้องสมุดวิชาชีพ (Professional Libraries)
10. การศึกษาต่อ (College/University Courses)
11. ทัศนศึกษา (Field Trip and Excursion)
12. การอภิปราย (Panel Discussion and Forum)
13. คู่มือหลักสูตร (Curriculum Guides)
14. การบรรยาย (Lectures by Specialist)

(Shakila Noor Jahan Karim 1979 : 7081-A)

หนังสือ ทัศนคติควร ได้เสนอกิจกรรมที่ผู้นิเทศอาจจะจัดทำในการนิเทศการสอนอีก 6 ประการ คือ

1. การจัดประชุมชี้แจง หรืออภิปรายในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาเรียนการสอน
2. หาทางให้ครูได้อ่านนิตยสารทางวิชาการ
3. สนับสนุนให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการวัดผล
4. สนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
5. การสาธิตการสอน
6. การไปดูการสอนของครูในโอกาสอันควร

(พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 210-211)

กฤษณี น้ำเพชร ได้ทำการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย คือ การนิเทศการสอน การส่งเสริมวิชาการแก่ครู กิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ สิ่งื่ออำนวยความสะดวกและห้องสมุด การประเมินผลและการสร้างขวัญของครู ส่วนในด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารมีความเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ส่วนครูปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด (กฤษณี น้ำเพชร 2521 : ฉ)

รัชวาลย์ อำนวยมณี ได้วิเคราะห์ความเห็นของครูฝ่ายวิชาการว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติที่น้อยและน้อยมากในเรื่อง การสังเกตการสอนขณะที่ครูกำลังสอน การนำผลการสอนแต่ละวิชามาวิเคราะห์เพื่อประเมิน การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ ๆ และการจัดครูเข้าไปดูเพื่อนครูห้องอื่นสอน (รัชวาลย์ อำนวยมณี 2521 : 75-76)

เสาวภา เขาวนชลากร ได้ทำการวิจัยพบว่า กิจกรรมหลักที่เหมาะสมกับงานนิเทศภายในโรงเรียน คือ การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การใช้เอกสารให้ความรู้ การประชุมปรึกษาหารือ การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การให้คำแนะนำ การพบปะสังสรรค์ และการจัดนิทรรศการ (เสาวภา เขาวนชลากร 2525 : 245-246)

นิวัตร นาคะเวช ได้ทำการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่สอดคล้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน หรือการนิเทศการสอน คือ การระดมสมอง การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การให้เอกสารให้ความรู้ การอภิปราย การให้ครูเสนอข่าวสารและบทความ การจัดทำต้นศึกษา การปีกอบรม การสัมมนา การสาธิต การสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ การจัดนิทรรศการ การสมาคมและสันทนากการ การใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ การทดลองและการวิจัย (นิวัตร นาคะเวช 2528 : ๑)

จากทัศนะของนักการศึกษาทั้งหลาย อาจสรุปได้ว่า กิจกรรมที่เหมาะสมกับการนิเทศการสอน ประกอบไปด้วย การสังเกตการสอน การปรึกษาหารือ การพาครูไปสังเกตการสอน การจัดตั้งกลุ่มทำงาน การจัดทำห้องปฏิบัติการหลักสูตร การสาธิตการสอน ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมการนิเทศการสอนเหล่านี้ จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น แต่ความสำเร็จของการปฏิบัติขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจช่วยกันปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่นิยมใช้กันแพร่หลายทั่วโลก จนเกือบจะกล่าวได้ว่าเป็นภาษากลาง สำหรับติดต่อสื่อสารกันระหว่างประชาชาติต่าง ๆ ทั้งนี้ ภาษาอังกฤษจึงเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา เพราะในปัจจุบันภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทต่อความเป็นอยู่ของคนไทยมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้า สังคม การศึกษา ฯลฯ แม้แต่ชนบทที่ห่างไกลก็ยังเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ และยิ่งคนที่อยู่ในเมืองจะได้พบภาษาอังกฤษอยู่เป็นประจำ ทั้งที่ หวงเพ็ญ อินทรประวัติ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของภาษาอังกฤษที่มีต่อคนไทยไว้ 3 ด้าน คือ 1. ในทางวิชาการ 2. ในด้านการติดต่อค้าขาย การศึกษา วัฒนธรรม ตลอดจนการเมือง 3. ในด้านชีวิตประจำวันของคนไทยเองในเมืองไทย (หวงเพ็ญ อินทรประวัติ 2520 : 4) นอกจากนี้ เรซา ทองสวัสดิ์ ยังได้กล่าวถึงความจำเป็นที่คนไทยต้องเรียนภาษาอังกฤษว่า

การเรียนรู้ภาษาไทยอย่างเดียวจึงเป็นการไม่เพียงพอ เพราะวิทยาศาสตร์ กิติ การแพทย์กิติ วิศวกรรมกิติ เครื่องกลต่าง ๆ นี้ มิได้เป็นความเจริญก้าวหน้าที่เป็นของคนไทยโดยเฉพาะ แต่เป็นความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ ของโลก ไทยได้รับเอาสิ่งเหล่านั้น จากคำรับตำราภาษาอังกฤษแทบทั้งสิ้น ฉะนั้นการที่จะศึกษาจนบรรลุเป้าหมายในวิทยาการ ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเรียนภาษาอังกฤษควบคู่กันไป เพราะภาษาอังกฤษเป็นกุญแจที่จะไขไปสู่ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ได้ (เรชา ทองสวัสดิ์ 2514 : 194)

ในระดับประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาสามัญในหลักสูตร ตั้งแต่การศึกษาภาคบังคับ ตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษา ตอนปลาย พ.ศ. 2503 และเมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ทั่วประเทศ ในปีการศึกษา 2521 หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ฉบับนี้ไม่ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาไว้

ต่อมาในปี 2523 กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยให้เป็นวิชาเลือก นอกเหนือไปจากวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้แล้วในหลักสูตร โดยให้เลือกได้ไม่เกินสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง (กระทรวงศึกษาธิการ 2523) และในปีเดียวกันนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อีกสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องมีเวลาเรียน 1,200 ชั่วโมง ใน 1 ปีการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาได้เลือกสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือสอนวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามสภาพและความเหมาะสมของท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2523) และผลที่ตามมาจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือ เกิดปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษขึ้นมากมายจากความไม่พร้อมด้านต่าง ๆ และจำนวนนักเรียนที่มากเกินไป (สุไร พงษ์ทองเจริญ 2524 : 28-29) ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาและปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น จะขอเสนอรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. ความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ
2. จุดมุ่งหมายในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
3. หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
4. ปัญหาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนครูภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

ความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ

การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น ได้เริ่มมีมาตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่าร้อยปี ทั้งนี้เพราะพระมหากษัตริย์ทรงตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่คนไทยจะต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการติดต่อกับชาวต่างประเทศ ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ความสนใจภาษาอังกฤษมีมากขึ้นตลอดมา เพราะภาษาอังกฤษเปรียบเสมือนกุญแจนำเราสู่โลกกว้าง สู่วิทยาการกว้างรอบตัวเรา นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญต่อสภาพสังคมในัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วรวมไปถึงการแพร่ขยายของเทคโนโลยี ตลอดจนวิทยาการซึ่งค้นพบใหม่ ๆ มากมาย เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่คนทั่วโลกสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงได้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ในฐานะเป็นภาษาสากลสำหรับใช้ติดต่อกันระหว่างนานาประเทศ เป็นกุญแจช่วยให้เข้าถึงวิทยาการใหม่ ๆ รอบตัว การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะการที่จะเรียนวิชาการอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางออกไปจำเป็นต้องอาศัยผู้รู้ ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ เป็นผู้ถ่ายทอดคำร่ำทั้งหลาย ซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญแก่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตลอดมา (กานดา ๗. ๓๑๕ : ๕๖) ภาษาอังกฤษ จึงเป็นวิชาภาษาต่างประเทศในกลุ่มวิชาเลือกที่ผู้เรียนเห็นว่าเป็นประโยชน์และเลือกเรียนมากที่สุด โดยเห็นได้จากการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน นักเรียนไทยมี

ความเห็นว่ ภาษาอังกฤษมีประโยชน์มากที่สุดในกลุ่มอาเซียนอื่น ๆ (RELC : 1972 : 13)

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อสังคมไทย เป็นอย่างยิ่ง และควรจัดให้มีการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระดับประถมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐานในการเรียนชั้นสูงและในการ ค้นคว้าหาความรู้ในวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเท่าทัน ต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ของโลกปัจจุบัน

ความมุ่งหมายในการ เรียนภาษาอังกฤษ

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ต้องมีจุดมุ่งหมายในการเรียน การสอนไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามเป้าหมายของ หลักสูตร คัด พงศัทธ และ ศิขร แสงชบุ ใ้สรุปถึงความมุ่งหมายในการเรียน ภาษาอังกฤษในประเทศไทยไว้ 3 ข้อ คือ

1. มุ่งให้เข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษว่าเป็นสื่อสำคัญในการติดต่อกับ ต่างประเทศ
2. เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อความหมายได้ คือมี ทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน
3. เพื่อให้เด็กสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นกุญแจในการ ค้นคว้าหาความรู้ และ เป็นพื้นฐานในการ เรียนชั้นสูงต่อไป

(คิต พงศัทธ และ ศิขร แสงชบุ 2514 : 2)

กานคา ฉ. กลาง กอ่าวว่า

เมื่อพิจารณาจากความมุ่งหมาย ของการ เรียนภาษาอังกฤษจากหลักสูตรทั้งหลาย ของกระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นเป็นท่นองเดียวกันว่าเพื่อให้เด็กเห็นความสำคัญของ ภาษาอังกฤษว่าเป็นภาษาที่เป็นเครื่องมือของมววิชาการทั้งหลาย และเป็นเครื่องมือ ให้เรียนรู้ถึงโลกที่กว้างขวางออกไป ให้รู้ภาษาอังกฤษเพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การหาวิชา

ความรู้ชั้นสูงต่อไป เพื่อมิให้ละความตั้งใจในการหาความรู้ในศัพทภาษาอังกฤษเองให้สูงขึ้นไปด้วย เพื่อส่งเสริมสติปัญญาในการค้นคว้าต่อไป ทั้งในคำานภาษาและวรรณคดีกับทั้งให้เด็กแต่ละชั้นมีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของคนได้ตามระดับชั้นเรียนหรือระดับความรู้ของตน ส่วนความมุ่งหมายโดยเฉพะลงไปก็เป็นกาหนดความรู้ในทักษะทั้ง 4 คือ ทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน ให้สูงขึ้นตามลำดับชั้น

(กานทา ณ. กลาง 2515 : 7-8)

จากที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่าความมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นการมุ่งให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ สามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้ ให้มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งมุ่งให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูงต่อไป

หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมาย
2. โครงสร้าง
3. การประเมินผล

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาได้กำหนดไว้ 2 ส่วน คือ

1. จุดประสงค์ทั่วไป
  - 1.1 เพื่อให้ความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ
  - 1.2 เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษา
  - 1.3 เพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งในและนอกระบบ

โรงเรียน

1.4 เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล

2. จุดประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อให้มีทักษะในการออกเสียงภาษาอังกฤษ

2.2 เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวสะกดและการออกเสียง

2.3 เพื่อให้เข้าใจและสามารถใช้โครงสร้างประโยคในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ตามระดับชั้น

2.4 เพื่อให้เข้าใจความหมาย และสามารถใช้คำศัพท์ได้เหมาะสมกับระดับชั้น

2.5 เพื่อให้สามารถใช้พจนานุกรมได้

โครงสร้างของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

โครงสร้างของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา
	การฟังและการพูด
1. ฟังเสียงและออกเสียงสระและคำได้	1. ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระพยัญชนะ ตัวอักษร และคำภายในวงศัพท์ 800 คำ
2. สามารถฟังและเข้าใจความหมายของคำและประโยค	2. ข้อความและโครงสร้างง่าย ๆ เช่น ประโยคบอกเล่า คำถาม คำทอมนสั้น ๆ ตามสถานการณ์ที่สร้างขึ้น

จุดประสงค์	เนื้อหา
	การอ่าน
1. ประสมอักษรและอ่านออกเสียงได้	1. การอ่านออกเสียงที่สัมพันธ์กับตัวหนังสือ คำ และข้อความให้ถูกต้องตามจังหวะและวรรคตอน
2. สามารถอ่านและเข้าใจความหมายของเนื้อหาที่กำหนดไว้	2. การอ่านเรื่องที่ใช้ศัพท์และรูปประโยคภายในวงที่กำหนด เนื้อเรื่องเหมาะสมกับวัย
3. สามารถใช้พจนานุกรมได้	3. การอ่านในใจเพื่อจับใจความ 4. การใช้พจนานุกรม
	การเขียน
1. คัดและลอกแบบตัวอักษรเป็นคำและข้อความตามที่กำหนดให้ได้	1. การคัดและลอกแบบตัวอักษรทั้งตัวพิมพ์และตัวเขียนตามแบบที่กำหนด
2. เขียนคำและประโยคตามคำบอกได้	2. การเขียนตามคำบอก ทอบคำถาม เขียนประโยคสั้น ๆ รวมทั้งการใช้เครื่องหมายวรรคตอน
3. เขียนประโยคโดยใช้คำและโครงสร้างที่เขียนมาได้	

วิธีสอนภาษาอังกฤษ

การสอนภาษาอังกฤษ มุ่งให้นักเรียนใช้ภาษาได้ ดังนั้น จึงมีวิธีการฝึกโดยใช้กลุ่มเป็นศูนย์กลางการฝึก และกิจกรรมเป็นเครื่องมือ ดังนั้น บทบาทของครูจึงเป็นผู้แนะนำ ผู้อธิบาย และผู้ดำเนินการฝึก และมีหน้าที่หาวิธีให้นักเรียนได้ฝึกภาษา จากการกระทำ

กิจกรรมร่วมกับเพื่อนภายในห้อง หรือภายในกลุ่มของตน การสอนภาษาอังกฤษ มีสาระสำคัญดังนี้

1. การสอนตัวอักษร
2. การสอนฟังและพูด
3. การสอนอ่าน คัด และจับคู่อักษรตัวพิมพ์ใหญ่ และตัวพิมพ์เล็ก
4. การสอนอ่านในใจ และเล่าเรื่อง และการอ่านออกเสียง
5. การสอนเขียน
6. การสอนเพลง

การวัดและการประเมินผล

ครูควรมีการประเมินผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละชั่วโมง ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละบท วิธีวัด และประเมินผล ทำได้หลายรูปแบบดังนี้

1. การสังเกต ควรสังเกตนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้

- ก. ความสนใจ และความเอาใจใส่ในการเรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนแต่ละครั้ง
- ข. ความถูกต้องในการออกเสียงตัวอักษร คำ และประโยคในภาษาอังกฤษ รวมทั้งความถูกต้องในการอ่านเป็นข้อความหรือเป็นเรื่องราว
- ค. ความถูกต้องในการใช้ภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจ
- ง. ความเข้าใจในเรื่องราวที่อ่าน

2. การซักถาม ทำได้ 2 แบบ คือ

- ก. การสนทนา ซักถาม หรือโต้ตอบ
- ข. ซักถามเกี่ยวกับข้อความหรือเรื่องราวที่อ่าน

3. การตรวจผลงาน ตรวจแบบฝึกปฏิบัติเขียน และแบบฝึกหัดเสริมทักษะที่ครูจัดทำเพิ่มขึ้น

4. การสอน ควรสอนให้ครบทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2521)

ปัญหาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ประเทศไทยมีการสอนวิชาภาษาอังกฤษมานานแล้ว แต่การสอนยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ศูนย์ภาษาอังกฤษ โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยได้ร่วมมือกับประธานคณะกรรมการประสานงานโครงการภาษาอังกฤษระดับชาติ ทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษขึ้น เพื่อเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาปรับปรุงนโยบาย และหลักสูตร เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่ คนไทย ทั้งปรากฏรายละเอียดที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยมีดังนี้ คือ "สาเหตุสำคัญที่ทำให้การสอนภาษาอังกฤษไม่ได้ผลดี คือ การเสียเวลาแก่ข้อผิดพลาดซึ่งสอนไว้ในชั้นต้น ๆ เพราะในชั้นต้น ๆ ที่เริ่มเรียนเป็นระยะที่ทองการครุฑที่สุด แต่เรากลับใช้ครูที่มีความรู้ และความสามารถน้อยที่สุดสอน" (The English Language Center of The University Development Commission, Office of The National Education Council, Proposals for Improvement of English Instruction in Thailand) ซึ่งสอดคล้องกับ พรพฉินี สาคริก ที่ให้ความเห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไม่ได้ผล เพราะครูภาษาอังกฤษที่ผลิตออกมาไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนครูที่อยู่ก็มีได้รับการศึกษาอบรมที่จะเป็นครูภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะ และมีใครสักทีจะเป็นครู" (พรพฉินี สาคริก 2514 : 56-58) และ กษมา อัจฉริยะศาสตร์ ได้ให้ความเห็นสนับสนุนเพิ่มเติมว่า "การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยล้มเหลวเพราะความไม่พร้อมของผู้สอน คือ ผู้สอนขาดความรู้ในด้านเทคนิคการสอน ไม่ทราบความถูกต้องในสิ่งที่จะสอน และขาดความตั้งใจที่จะสอน ผู้เรียนก็ไม่พร้อมที่จะเรียน เพราะไม่เห็นประโยชน์ จึงไม่สนใจและไม่ตั้งใจเรียน ยิ่งกว่านั้นแบบเรียนอุปกรณ์ก็ไม่พร้อม และมีปัญหาการเงินด้วย" (กษมา อัจฉริยะศาสตร์ 2519 : 1)

ทวงเพ็ญ อินทรประวัติ ได้สรุปปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในเมืองไทยว่า มีปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน ซึ่งความรู้ยังไม่ดีมาตรฐาน ไม่ชำนาญการสอนและเตรียม การสอน ไม่เข้าใจโครงสร้างของหนังสือแบบเรียน ตีคนิสัยการแปลในเวลาสอน พื้นความรู้อ่อนเกินไป และไม่เชื่อมั่นในตนเอง อีกทั้งจำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง มากเกินไป ทำให้การสอนไม่ไคยล (ทวงเพ็ญ อินทรประวัติ 2521 : 72-80)

ทอมัส เอ. เคอร์ (Thomas A. Durr) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า ปัญหาประการแรกคือการขาดครูที่เหมาะสม ถ้าหากไม่มีครูที่เหมาะสมก็ควร จะเลิกสอนภาษาอังกฤษ เพราะจะเป็นการเสียทั้งเงิน เวลา และความพยายามโดย เปล่าประโยชน์ ซึ่งหากไม่มีครูที่เหมาะสมก็ไม่สามารถจะปรับปรุงโครงการใด ๆ ได้ ในด้านวิธีสอนหรือเทคนิคต่าง ๆ ก็จะไม่ค่อยดี และปัญหาที่สองก็คือ ความไม่แน่ใจว่า จะมีครูที่รู้ภาษาอังกฤษดีพอ ปัญหาที่สามคือความมุ่งหมายในการสอนภาษาอังกฤษไม่ แน่นนอน ปัญหาที่สี่คือ ความขาดแคลนรูปแบบที่เหมาะสมในห้องเรียน ปัญหาที่ห้าคือ ปัญหาด้านหลักสูตร ซึ่งในหลักสูตรควรจะมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้อันต่ำ ไว้ด้วย และครูทุกคนจะต้องรู้เกณฑ์ดังกล่าวนี้ ในด้านการประเมินผลตั้งแต่ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ลงมาไม่ควรจะมีการประเมินไค้หรือตก (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ หน้า 96-97)

กานดา ณ. กลาง ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งแบ่งออกได้ เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู คือ ไม่มีครูผู้ทรงคุณวุฒิเพียงพอกับการที่จำเป็นต้องสอนภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนทั้งประเทศ
2. ปัญหาในค้ำนตัวนักเรียน อาจจะพบว่านักเรียนไม่สนใจในภาษาอังกฤษ เพราะอาจจะมองไม่เห็นความจำเป็นที่ตนจะต้องเรียน หรือไม่ประจักษ์แจ้งในวัตถุประสงค์ของการเรียนและมองไม่เห็นความจำเป็นที่ตนต้องเรียนภาษาอังกฤษ
3. ปัญหาในค้ำนผู้บริหารและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในบางครั้งจะพบว่า การเรียน การสอนภาษาอังกฤษประสบปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร เช่น ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ไม่มี คุณวุฒิ ไม่สนับสนุนงานค้ำนนี้เท่าที่ควร งบประมาณหรือกิจกรรมในค้ำนนี้ไม่ได้รับความ เอาใจใส่ ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานไค้

4. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอน ส่วนใหญ่ปัญหาเรื่องตัวครูและวุฒิของครูก็จะเกี่ยวเนื่องมาถึงปัญหาเรื่องวิธีสอนของครูเองด้วย ครูที่มีวุฒิสำมัญ ยิ่งสูงเท่าใด ก็ยิ่งเป็นที่คาดหวังว่าจะมีความรู้ในเนื้อหาของวิชานั้น ๆ สูง ส่วนวุฒิครูนั้นก็ก็เป็นเครื่องแสดงว่าผู้นั้นได้รับการอบรมหลักวิชาเกี่ยวกับการศึกษา หลักการสอน และจิตวิทยาภาคีพอที่จะทำหน้าที่ครูได้ดี ความรู้ในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเอง กับความรู้เรื่องวิธีสอนภาษา เป็นของที่ต้องควบคู่กันไป

(กานคา พ. กลาง 2515 : 11-18)

พรพนี สาคกริก ยังได้กล่าวถึงปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ เพิ่มเติมอีกว่า เรายังไม่มีครูที่ได้รับการศึกษาอบรมมาเพื่อทำการสอนภาษาอังกฤษให้แก่คนไทยได้อย่างถูกต้องเป็นจำนวนพอเพียงกับความต้องการของโรงเรียนทุกแห่งที่สอนภาษาอังกฤษ นักเรียนไม่สนใจเนื่องมาจากจัดให้ทุกคนต้องเรียนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นต้นไป ทำให้หมดโอกาสที่จะพบว่าเด็กที่สนใจภาษาอังกฤษจริง ๆ มีมาน้อยเท่าใด (พรพนี สาคกริก 2514 : 58)

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับค่านการสอนของครู เช่น ครูไม่เตรียมการสอน การขาดอุปกรณ์การสอน ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูมีปัญหาในเรื่องที่ไม่สามารถสร้างแบบทดสอบที่เหมาะสม และขาดวัสดุในการสร้างแบบทดสอบ (เมตตา บุญยากร 2515 : 100-101)

พิษณุ อุไรวรรณ ได้กล่าวเน้นให้เห็นถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาว่า ภาษาอังกฤษนั้นเป็นวิชาทักษะ แต่สิ่งแวคล้อมไม่เอื้ออำนวยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างเพียงพอ นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกบ้างก็เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น เมื่อหมดชั่วโมงภาษาอังกฤษแล้ว เด็กไม่มีโอกาสได้ฟัง พูด อ่านหรือเขียนเลย ยิ่งถ้าครูเป็นฝ่ายพูด และอ่านเสียแต่ผู้เดียว ดังเช่น ทุกวันนี้แล้ว การสอนภาษาอังกฤษก็มีโอกาสประสบความสำเร็จได้มากขึ้น เด็กจะสืบทอดภาษาอังกฤษเพราะไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่ ไม่มีโอกาสได้ใช้ และไม่มีควมหมายต่อชีวิตประจำวันของเด็กมากนัก สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งนั้น เกิดจากการขาดแคลนครูสอนภาษาอังกฤษ ผู้เขียนได้กล่าวเป็นเชิงเสนอแนะควิคว่า

การสอนภาษาอังกฤษนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ถ้าหากจะสอนให้ไคลคล้อย่างแท้จริงแล้ว จะต้องใช้วิธีและขั้นตอนที่ได้ผ่านการค้นคว้าและทดลองวิจัย แล้วว่าเป็นขั้นตอนและวิธีสอนที่ไคลคล้อยิ่งที่สุดในขณะนี้ ซึ่งครูสอนภาษาอังกฤษจะต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และนำไปใช้อย่างถูกต้องวิธีและถูกขั้นตอน (พิชญ อุไรธรรม 2518 : 8-10)

จากที่กล่าวมาทั้งหมด อาจสรุปได้ว่าปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษเกิดจาก

ก. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูและปัญหาในการสอน

ครูบางคนได้รับการฝึกฝนมาไม่เพียงพอ มีความรู้ความชำนาญน้อย จึงไม่สามารถจะเสนอเนื้อหาของวิชาได้อย่างถูกต้อง และตีความหมายของหลักการสอนภาษาอังกฤษอย่างผิด ครูบางคนไม่ชวนช่วยปรับปรุงตนเอง หรือค้นคว้าหาความรู้ให้กว้างขวาง ปัจจุบันนี้วิชาการได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ถ้าครูไม่กระตือรือร้น ความรู้ที่ครูมีอยู่ก็จะล้าสมัย ในระดับชั้นประถมศึกษา เรามักจะขาดครูที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมที่จะสอนภาษาอังกฤษ เพราะครูที่เข้าสอนในระดับชั้นดังกล่าวนี้ เรายังนิยมบรรจุครูที่มีวุฒิค่าเข้าสอน โดยเข้าใจว่าเนื้อหาการสอนในระดับนี้ง่าย ครูที่มีวุฒิสูงกว่าแค่กเพียงเล็กน้อยก็อาจสอนได้ ฉะนั้นจึงปรากฏว่าการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษา มักไม่ใคร่ไคลคล้อยิ่งนัก เด็กอ่านออกเสียงผิด ๆ เป็นนิสัยติดตัวยากที่จะแก้ไขได้ (สาย ภาณุรัตน์ ม.ป.ป. : 177)

ศรีวิชัย สุวรรณภักดิ์ ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ซึ่งเกี่ยวข้องโยงไปถึงปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ ไว้ดังนี้

1. ครูมีความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษไม่แม่นยำพอ โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาชั้นนั้น ครูได้รับการคาดหวังว่า ควรจะสอนได้หมดทุกวิชา เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ทำให้ได้ครูที่ไม่สนใจหรือไม่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษก็พอมาสอนนักเรียน จึงก่อให้เกิดผลเสียต่อนักเรียน

2. ครูขาดความพร้อมที่จะสอนไม่มีการเตรียมบทเรียน อาจเป็นเพราะครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป หรือเป็นเพราะครูต้องการสะดวกสบายในการสอน เคยสอนมาอย่างไรก็ใช้อย่างนั้นตลอด ไม่มีการปรับปรุงคัดแปลงให้เหมาะสมกับนักเรียนซึ่งเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ

3. ครูขาดความรู้ทางด้านวิธีการสอนที่ถูกต้อง อาจเป็นเพราะไม่เคยได้ศึกษามาก่อน หรือเคยศึกษามาอย่างผิวเผิน ไม่สามารถนำวิธีการสอนที่เหมาะสมไปใช้ประโยชน์ได้ หรือนำไปใช้ได้ไม่ถูกต้อง

4. ครูขาดความมั่นใจในตัวเอง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะไม่แม่นยำในเนื้อหาหรือวิธีสอน หรือมีความอายในการที่จะต้องออกเสียงภาษาอังกฤษให้ใกล้เคียงกับเสียงของเจ้าของภาษาเขามากที่สุดก็ได้ เมื่อครูไม่กล้าแสดงออกแล้วจะหวังให้นักเรียนพูดภาษาอังกฤษหรืออ่านภาษาอังกฤษด้วยสำเนียงที่ถูกต้องย่อมเป็นไปได้

5. ครูบางคนไม่ได้สนใจศึกษาหลักสูตร ว่าวิชาที่ตนเองสอนนั้นมีจุดมุ่งหมายอย่างไรบ้าง เนื้อหาที่สอนควรครอบคลุมไปถึงไหน ซึ่งทำให้การสอนนั้นไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่ทราบว่าหลักสูตรจัดให้นักเรียนเรียนวิชานี้ เพื่อจุดมุ่งหมายอย่างไร

6. ครูไม่มีเวลาในการตรวจงานของนักเรียน เพราะบางโรงเรียนจัดให้ครูสอนมากเกินไป และจำนวนนักเรียนแต่ละห้องก็มาก

7. ครูไม่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น เกมหรืออุปกรณ์ และไม่ได้เน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ

8. ครูขาดการใช้จิตวิทยาในการสอน เช่น เมื่อนักเรียนเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ครูคาดหวังเอาไว้ ครูบางคนจะรู้สึกโกรธ และแสดงอาการไม่พอใจ ว่านักเรียนจนบางครั้งนักเรียนบางคนเกิดความกลัว ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีทั้งต่อครูและต่อวิชาภาษาอังกฤษด้วย เมื่อมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาใดแล้ว โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในวิชานั้นย่อมมีน้อย

(ศรีวิชัย สุวรรณภักดี 2522 : 74-76)

ข. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผล

การวัดผลและประเมินผลทางการเรียนการสอนนั้น มีจุดมุ่งหมายเบื้องต้นก็เพื่อจะนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงงานด้านบริหาร และเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น การที่จะทราบว่านักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้หรือไม่ นั่น ก็โดยการพิจารณาจากกิจกรรมในชั้นเรียน หรือจากผลของการสอบ สำหรับภาษาต่างประเทศนั้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงการวัดผลทางด้านทักษะและความรู้ของ

นักเรียนที่ได้รับจากการเรียนรู้ทางคำภาษา ซึ่งการวัดผลนี้เพื่อที่จะให้ได้ผลที่ถูกต้อง และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ทางคำสถิติ และการตีความหมายให้ถูกต้อง (ระวีวรรณ ศรีครามศรี 2520 : 121)

การพิจารณาคะแนนจากการทดสอบจะทำให้ครูผู้สอนทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ถ้าเป็นแบบทดสอบที่ดีแล้ว จะทำให้ทราบถึงความสามารถในการสอนของครูและความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กได้ (ศิขร แสงชนู และ คิค พงศทัต 2516 : 91)

ปัญหาอย่างหนึ่งที่มีมักจะพบในการวัดผลคือ หากครูไม่ชำนาญในการทำข้อสอบ มักจะออกข้อสอบหนักไปในด้านความจำเสียเป็นส่วนใหญ่ (ศิขร แสงชนู และ คิค พงศทัต 2516 : 84)

อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยากุล กล่าวว่า ในการสร้างแบบทดสอบที่ดีนั้นไม่ใช่ใครคนใดก็ได้ วิธีที่ดีควรจะให้ครูที่มีความชำนาญในด้านนี้โดยเฉพาะเป็นผู้จัดทำขึ้น (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 50)

ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลการสอนการ เรียนภาษาอังกฤษมีดังนี้

1. ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างข้อทดสอบแบบปรนัย
2. ไม่ได้วางแผนการออกข้อสอบไว้อย่างรัดกุมดีพอ
3. ไม่สามารถสร้างข้อทดสอบวัดความเจริญได้หลาย ๆ ด้าน
4. ครูขาดความรู้ในเรื่องการออกข้อสอบ และสร้างข้อทดสอบไม่คลอบ

เนื้อหาในหลักสูตร

5. ครูคิดว่าผลการวัดผลระหว่างปีเป็นการเพิ่มภาระให้กับตนเอง (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 200)

ค. ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน

อุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นที่เห็นได้ชัดว่า การใช้อุปกรณ์ทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการให้ความหมาย การเร้าความสนใจของนักเรียนและการฝึกทักษะต่าง ๆ (ศิขร แสงชนู และ คิค พงศทัต 2516 : 177)

ปัญหาทางค่านอุปกรณก็คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยส่วนรวมให้ความสนใจน้อยมาก อาจจะเป็นเพราะเห็นว่า อุปกรณจะทำให้การสอนซ้ำลงจนจบไม่ทันตามที่หลักสูตรกำหนดไว้แต่แท้จริงแล้ว อุปกรณการสอนเป็นสิ่งช่วยและหนุนแรงในการสอนของครูได้มาก โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ แต่ครูที่ได้รับการฝึกอบรมให้นำอุปกรณการสอนมาใช้นั้น เมื่อถึงเวลาปฏิบัติการสอนจริงในโรงเรียนเกือบไม่ได้ใช้เลย อาจจะเป็นเพราะอุปกรณบางอย่างราคาแพงมากและไม่สะดวกในการใช้หรือใช้ยาก เช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษา ซึ่งถ้าหากได้นำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างแท้จริงแล้ว ย่อมเกิดประโยชน์อย่างมหาศาล แต่ที่ปรากฏในเวลานี้โรงเรียนบางแห่งมีห้องปฏิบัติการทางภาษาขึ้นไว้เป็นเครื่องประดับอย่างหนึ่ง ไม่มีโอกาสได้ใช้เลย จึงไม่ค่อยคุ้มกับเงินที่เสียไป (อุทัย ภิมย์วีน และ เพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 50-51)

พิชญ อุไรวรรณ กล่าวว่า แขนงเสียงและวิทยุโรงเรียนช่วยได้มากในการฝึกทักษะการฟังและพูด แต่ในสภาพปัจจุบันนี้ โรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากมีปัญหาในการใช้อุปกรณ์ดังกล่าว เพราะว่าแขนงเสียงนั้นจะต้องมีเครื่องเล่นแผ่นเสียงและมีกระแสไฟฟ้าใช้ โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศมีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างมากก็ไม่เกินร้อยละ 10-15 โรงเรียนที่ไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ จึงใช้อุปกรณ์อื่นมีค่านี้ไม่ได้ การสอนภาษาอังกฤษด้วยวิทยุโรงเรียนได้ผลมากกว่าการใช้แผ่นเสียง เพราะสามารถสอนได้ครบเกือบทุกทักษะ มีวิธีการสอนการเรียนที่สนุกสนานกว่า แต่โรงเรียนจะต้องมีเครื่องรับวิทยุครบตามจำนวนห้อง ต้องมีครูควบคุมทุกห้อง หรือมีห้องรับฟัง โดยเฉพาะ การจัดตารางสอนก็ทำได้ยาก และบางทีก็ทำไม่ได้เลย เพราะเรียนไม่ทันตามบทเรียนทางวิทยุ เมื่อตามไม่ทันระยะไหนก็เลิกรับฟัง ตั้งแต่บัดนั้นไป ตลอดปีการศึกษา และในบางโรงเรียนก็ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ (พิชญ อุไรวรรณ 2520 : 22)

ง. ปัญหาจากค่านักเรียนและผู้ปกครอง

การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษานั้น มีปัญหาในค่านักเรียนคือ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของวิชาภาษาอังกฤษ ซากความสนใจอย่างแท้จริง เรียนเพราะถูกบังคับ หรืออาจใช้วิธีการเรียนที่ไม่ถูกต้อง ซากผู้แนะนำที่ดี จึงไม่อาจหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จได้ (सररเสररर ไรยครร 2513 : 48)

นอกจากนั้นจะพบว่า ความโรงเรียนทั่วไป บรรจุจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องประมาณ 34-35 คน นับว่าเป็นจำนวนที่มากเกินไป สำหรับการเรียนภาษา ซึ่งต้องใช้การฝึกฝน (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยาภูล 2521 : 51)

พวงเพ็ญ อินทรประวัติ ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนไว้ 3 ประการ พอจะสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนไม่สนใจในการเรียนภาษาอังกฤษ

การเรียนภาษาอังกฤษ ถ้าจะให้ได้ผลดี ควรจะเริ่มต้นมาจากการเด็ก การสอนควรคำนึงถึงความสนใจของเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กเห็นคุณค่าของการเรียนภาษา ครูต้องพยายามจัดบทเรียนให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน พยายามทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนทุกครั้งการสอน ให้นักเรียนได้ฝึกหัดใช้ภาษาให้มาก ๆ ครูต้องหลีกเลี่ยงการให้นักเรียนท่องกฎไวยากรณ์ เพราะเป็นเรื่องที่นักเรียนเบื่อ แล้วจะส่งผลไปถึงทัศนคติโดยทั่วไปในการเรียนภาษาอังกฤษ

2. พื้นความรู้ของนักเรียนอ่อนเกินไป

ปัญหานี้ มีสาเหตุสำคัญมาจากความรู้ของครูผู้สอน ซึ่งเป็นผลทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้ เหมาะกับระดับชั้นที่เรียน ซึ่งต้องแก้ปัญหารื่องความรู้ของตัวครูเป็นประการสำคัญ

3. นักเรียนไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่กล้าถามปัญหาต่าง ๆ

ปัญหานี้ครูจะต้องช่วยนักเรียน ให้นักเรียนได้ฝึกพูดมาก ๆ ตั้งแต่เริ่มเรียนภาษา ประโยคพื้นฐานต่าง ๆ ที่นักเรียนจำเป็นต้องรู้ ก็อาจจะให้นักเรียนท่องไว้ให้ขึ้นใจซึ่งครูต้องหากรรมวิธีการสอนที่จะให้นักเรียนท่องจำให้ได้โดยที่นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ครูต้องคอยให้กำลังใจ พยายามให้เด็กมีความรู้สึกว่าการพูดเขียน หรือ พูดฝึก เป็นเรื่องที่ไม่น่าละอายแต่อย่างใด เพราะความผิดเป็นครูได้ และครูจะคอยให้ความช่วยเหลือนักเรียนของตนอยู่เสมอ (พวงเพ็ญ อินทรประวัติ : 76-78)

ศรวิชัย สุวรรณภักดิ์ ไก่กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนและผู้ปกครอง
ไว้ดังนี้

1. นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครูและวิชาภาษาอังกฤษ อาจเนื่องมาจากการที่ครูไม่รู้จักนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการสอน
  2. จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมากจนเกินไป ทำให้ครูดูแลไม่ทั่วถึง การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความยากลำบาก หากมีจำนวนนักเรียนแค่พอเหมาะแล้ว นักเรียนแต่ละคนจะมีโอกาสฝึกทักษะต่าง ๆ ทางภาษาได้บ่อยครั้งยิ่งขึ้น และประสบผลสำเร็จเร็ว กว่าเดิมด้วย
  3. นักเรียนไม่กล้าแสดงออก โดยเฉพาะในการพูด ทั้งนี้เพราะเราไม่ได้ฝึกให้นักเรียนของเราในทักษะนี้มาก่อน ซึ่งหากครูได้พยายามฝึกทักษะต่าง ๆ ให้นักเรียนจนเคยชินแล้ว จะทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น และกล้าแสดงออกด้วย
  4. นักเรียนขาดการสนับสนุนและช่วยเหลือจากที่บ้าน ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบ้านภาษาอังกฤษ และนักเรียนไม่สามารถจะพึ่งใครในครอบครัวได้ เพราะผู้ปกครองไม่ได้เรียนมาหรือขาดความเข้าใจในวิชานี้
- นอกจากนั้นแล้ว ผู้ปกครองบางคนไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่บุตรหลานของตนจะได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษ จึงไม่ได้ให้ความสำคัญ หรือสนับสนุนการเรียนวิชานี้แก่เด็ก ทำให้เด็กเกิดทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษไปในทางลบ เช่นเดียวกับผู้ปกครองก็ได้
5. นักเรียนไม่รู้จักรช่วยตนเอง คอยแต่จะให้ครูเป็นฝ่ายให้อยู่ฝ่ายเดียว เพื่อเรียนเสร็จไปวันหนึ่ง ๆ ไม่ได้ทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วอีก จึงทำให้ลืม เพราะภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะ จำเป็นที่จะต้องฝึกฝนอยู่เสมอ จึงจะสามารถใช้ภาษานี้ได้โดยอัตโนมัติ (ศรวิชัย สุวรรณภักดิ์ 2522 : 76-77)

จากการวิจัยของ ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ เรื่อง ปัญหาและความต้องการเพื่อปรับปรุงการสอนของครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูที่อยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาที่นักเรียนไม่มีโอกาส

ฟังเสียงเจ้าของภาษาอย่างเพียงพอ และปัญหาการส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหา
 ความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ปัญหาการวัดผลคือการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์สำหรับใช้
 สร้างแบบทดสอบและครูขาดความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ อันเป็นปัจจัยในการ
 สร้างแบบทดสอบ ปัญหาการใช้อุปกรณ์ การสอนคือ การขาดแคลนงบประมาณ
 สำหรับการจัดหาและจัดทำอุปกรณ์การสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนอุปกรณ์
 การสอน เทปบันทึกเสียง เป็นปัญหามากต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและ
 ปัญหาสุดท้าย คือปัญหาจากตัวนักเรียน คือ สำเนียงภาษาถิ่นของนักเรียนเพิ่มปัญหา
 ในการฝึกออกเสียง (ซีรฟงส์ แกนอินทร์ 2525 : 37-38)

จากปัญหาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษนั้นเกิดจากปัจจัย
 3 ประการ คือ ปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดจากตัวครู นักเรียน และส่วนสนับสนุน
 การสอนอื่น ๆ จึงมีผลทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ และเกิดผลตามความ
 มุ่งหมายเท่าที่ควร

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษและ ความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จะประสบผลสำเร็จได้ ย่อมต้องอาศัย
 องค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ประกอบกัน เช่น องค์ประกอบด้านครูผู้สอน องค์ประกอบ
 ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียน ตลอดจนองค์ประกอบด้านวิธีสอน และเทคนิค เป็นต้น
 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการเรียนการสอน จึงต้องมี
 ความรู้ ความสามารถที่จะถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ เขาวลัษณ์
 บุญศิริ ได้เสนอข้อคิดเห็นว่า ปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 ที่สุด ก็คือ ตัวครู ซึ่งจะช่วยให้หลักสูตร บทเรียน และวิธีการสอนที่กำหนดไว้ได้ผล
 ตามจุดหมาย (เขาวลัษณ์ บุญศิริ 2524 : 1)

จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียน
 การสอนภาษาอังกฤษให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ดังนั้น ครูจึงควรมีความรู้
 ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ดังที่ กานดา ฃ. กลาง

ได้กล่าวไว้ว่า ครูควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในทั้งภาษาอังกฤษดีและมีความรู้ในการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ เพราะจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (กานคา ณ.กลาง 2515 : 18) และจากผลการวิจัยของ อ่ำภา โชกิจติ พบว่า นักเรียนจะเรียนภาษาอังกฤษได้ดีหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ คือ ครูจะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการและความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีสอนต่าง ๆ (อ่ำภา โชกิจติ 2503 : 95)

การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของครูภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลนั้น ได้มีผู้กล่าวถึงไว้หลายทัศนะ ดังที่ สุไร พงษ์ทองเจริญ ได้ให้ความเห็นว่า ครูภาษาอังกฤษที่ดีควร

1. รู้เรื่องโครงสร้างภาษาอังกฤษอย่างถ่องแท้ อย่างน้อยที่สุดในเรื่องเนื้อหาที่ตนเองสอน
2. รู้เรื่องโครงสร้างภาษาไทยดี เพื่อใช้เปรียบเทียบกับโครงสร้างภาษาอังกฤษที่สอน
3. ไม่ปะปนตัวสะกดกับการออกเสียง
4. ทราบวิธีวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของนักเรียน
5. ใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุดในเวลาสอน
6. รู้ว่าเรียนภาษากับวรรณคดีไม่เหมือนกัน
7. รู้จักวิธีใช้อุปกรณ์การสอน
8. รู้จักสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน

(สุไร พงษ์ทองเจริญ 2517 : 3-5)

ทวงเพ็ญ อินทรประวัติ ได้วางเกณฑ์เกี่ยวกับสมรรถภาพ ครูภาษาอังกฤษว่า ควรประกอบไปด้วย บุคลิกของครูและทัศนคติส่วนตัว เทคนิคการสอนและความรู้ด้านภาษาอังกฤษ (ทวงเพ็ญ อินทรประวัติ 2521 : 10-60) ในขณะที่ เขียวลักษณ์ บุญศิริ เห็นว่า ครูภาษาอังกฤษควรมีความรู้ความเข้าใจในกฎเกณฑ์และธรรมชาติของภาษา

อังกฤษ มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งในคำฟัง พูด อ่าน และเขียน และมีความรู้ความเข้าใจในคำวจิตวิทยาการเรียนรู้ การสอนทักษะตลอดจนแนวทางของภาษาศาสตร์ ครูต้องหาโอกาสสร้างแรงจูงใจ และเสริมพลังในการเรียน รวมทั้งต้องรับผิดชอบ การวัดผลการเรียนอย่างเอาใจใส่และแม่นยำตามวัตถุประสงค์ (เขาวลัดเกษม บุญศิริ 2524 : 1-2)

บุญเหลือ เทพยสุวรรน ได้กล่าวถึงลักษณะครูสอนภาษาต่างประเทศที่ควรมี ครูภาษาต่างประเทศที่คั้น นอกจากจะต้องมีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาที่จะสอนดีแล้ว (คือพอแก่ระดับที่ตนสอน) ยังควรจะต้องมีความรู้ด้านต่าง ๆ อีกหลายด้าน เช่น ความรู้เกี่ยวกับสภาพโครงสร้างของภาษาของผู้เรียน และภาษาที่สอนมีความรู้เรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษา ความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน และเรื่องสำคัญอื่น ๆ เช่น การเลือกหนังสือ การเตรียมและปรับปรุงบทเรียน เทคนิคต่าง ๆ ในการฝึกทักษะทางภาษา การใช้อุปกรณ์ ฯลฯ นอกจากนั้นควรจะต้องเข้าใจปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับระดับที่ตนจะต้องสอน เข้าใจความมุ่งหมายของวิชาที่ตนจะต้องสอน เข้าใจประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาที่ตนจะสอน และพร้อมที่จะรับรู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นใหม่เกี่ยวกับงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ (บุญเหลือ เทพยสุวรรน 2513 : คำนำ)

บรรเลง ทรรทรานนท์ ได้กล่าวว่า ครูภาษาอังกฤษแม้มีชั้นนักภาษาศาสตร์ แต่ก็ต้องรู้ภาษาที่และใช้ภาษาเป็น ครูภาษาอังกฤษนั้นแม้มีชั้นนักจิตวิทยา แต่ก็ต้องรู้และเข้าใจระบบการเรียนรู้ และการสอนภาษาอังกฤษตลอดจนต้องจักเจนในเรื่องอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งอาจกล่าวให้แคบลงอีกได้ว่า ครูภาษาอังกฤษที่คั้นจะต้องมีคุณสมบัติแก่น ๆ 3 ประการ คือ

1. รู้ทฤษฎีการศึกษา
2. รู้ทฤษฎีภาษาอังกฤษ
3. สามารถใช้ทฤษฎีทั้งสองให้สอดคล้องกันในการสอน

(บรรเลง ทรรทรานนท์ 2518 : 11)

สมิท (Smith) อาจารย์สอนภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยเซไก (Seikei University) ประเทศญี่ปุ่น ได้กล่าวถึง ลักษณะของครูสอนวิชาภาษาอังกฤษที่ดีว่า ควรมีลักษณะ 15 ประการ ดังนี้

1. มีการเตรียมตัวให้พร้อม
2. ทศภาษาอังกฤษในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
3. เริ่มต้น และจบการสอนด้วยความกระฉับกระเฉง
4. กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน
5. ดำเนินการสอนให้มีชีวิตชีวา รู้จักสังเกตผู้เรียน
6. พยายามให้นักเรียนรู้สึกว่าได้เกิดการเรียนรู้ในระหว่างการเรียน
7. ใช้อุปกรณ์ช่วยการสอนเท่าที่จำเป็น
8. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน
9. ให้มีการเคลื่อนไหวในระหว่างการสอน ครูเดินไปมาเพื่อดูแลนักเรียน
10. ไม่ใช่แบบเรียนเป็นสรณะ
11. มีจุดมุ่งหมายในการสอนแต่ละบทเรียน
12. มีความมั่นคงและน้ำใจไมตรีแก่นักเรียน
13. มีอารมณ์ขัน
14. ยอมรับในความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และพยายามหาทางแก้ไข
15. มีความรักในการสอน ชอบอยู่กับเด็ก

(Smith 1978 : 40)

ในงานค้นคว้าวิจัย สมศักดิ์ เจริญสุข ได้ศึกษาพบว่า สมรรถภาพที่ครูภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมี เรียงตามลำดับความสำคัญมี 12 ประการ ดังนี้

1. มีความรู้ด้านเนื้อหา และโครงสร้างวิชาภาษาอังกฤษ
2. มีทักษะทางภาษาอังกฤษ ทั้งการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน

3. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษทั้งด้านจุดหมาย หลักการและโครงสร้าง
4. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้โดยใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่เหมาะสม
5. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
6. มีคุณลักษณะและบุคลิกภาพของความเป็นครู
7. มีความรู้และความสามารถใช้จิตวิทยาทั่วไป และจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษา
8. มีความรู้และความสามารถวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน
9. รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
10. มีความสามารถในการเขียนจุดมุ่งหมาย และแผนการสอนเป็นเชิง-พฤติกรรม
11. มีความสามารถในการใช้ และผลิตสื่อการสอนหรือโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ
12. มีความสามารถในการนำความรู้ในวิชาชีพไปบริการ สังคม

(สมศักดิ์ เจริญสุข 2524 : 9)

และจากการวิจัยของ ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ พบว่า สมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษที่พึงปรารถนา 10 อันดับแรก เรียงตามลำดับความจำเป็นมีดังนี้คือ

1. รู้และเข้าใจหลักสูตรภาษาอังกฤษ
2. มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
3. ประพฤติตนให้เด็กเชื่อถือและไว้วางใจ
4. มั่นใจในการสอนของตน และกล้าแสดงเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน
5. ศึกษาคู่มือและเนื้อหาก่อนเสมอ
6. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป

7. สามารถออกเสียงคำศัพท์ และรูปประโยคที่จำเป็นในการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน

8. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี

9. มีความรู้และเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนอย่างละเอียด

10. เอาใจใส่ และสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อน

(ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ 2525 : ๑)

จากแนวคิดและผลการวิจัยข้างต้น กล่าวได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ ซึ่งอาจสรุปเป็นค่านิยม ๆ ได้ 5 ค่านิยม ดังต่อไปนี้

1. ค่านิยมหลักสูตร
2. ค่านิยมเนื้อหาวิชา
3. ค่านิยมวิธีการสอน และเทคนิคการสอน
4. ค่านิยมสื่อการเรียนการสอน
5. ค่านิยมการวัดและประเมินผล

เพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น จึงขอกล่าวถึงความสำคัญของความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ และความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษ ในแต่ละค่านิยมดังนี้

ค่านิยมหลักสูตร

มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายประการ เช่น คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good) กล่าวว่า หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาให้จบชั้นหรือประกาศนียบัตร ในหมวดวิชาที่สำคัญหรือเป็นเค้าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่สอนที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความรู้จบชั้นหรือได้รับประกาศนียบัตรเพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป (Good 1959 : 149) และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า

หลักสูตร คือ ข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 4) จากที่คณะดังกล่าวพอสรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่บ่งบอกกิจกรรม ประสบการณ์ที่จะจัดให้กับนักเรียนรวมไปถึงการสอนของครูด้วย

ดังนั้น หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน ฉะนั้นครูจึงต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนไปในแนวทางที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็เช่นเดียวกัน ครูจะต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจชัดเจน เพื่อจะได้เตรียมการสอนได้ถูกต้อง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งนี้ กานดา ฃ. ฃกลาง กล่าวว่ หลักสูตรเป็นเครื่องบ่งบอกวิธีสอนที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการสอนที่ตั้งใจเปรียบเสมือนกุญแจไปสู่วิธีสอนและการเตรียมการสอนของครู ครูจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายให้แจ่มชัดที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ตามหลักสูตร (กานดา ฃ ฃกลาง 2519 : 20)

จากความสำคัญของหลักสูตรดังกล่าว จึงอาจกล่าวได้ว่า ครูมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจด้านหลักสูตร แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ครูมักไม่เข้าใจหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้ ศรีวิชัย สุวรรณภักดี กล่าวว่ ปัญหาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างหนึ่งนั้น เกิดจากการที่ครูไม่สนใจศึกษาหลักสูตรว่ามีจุดมุ่งหมายอย่างไร ทำให้การสอนไม่มีหลักเกณฑ์ (ศรีวิชัย สุวรรณภักดี 2522 : 74-76) ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาหลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2521 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาว่า ครูจำนวนมากยังไม่เข้าใจหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การใช้หนังสือเรียน และการประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนดสำหรับรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร (หน่วยศึกษานิเทศก์ ม.ป.ป. : เอกสารโรเนียว) แนวความคิดข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุจา เถาว์ลัย ที่พบว่า ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษส่วนหนึ่งนั้นเกิดจากตัวครูเอง คือ การที่ครูไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (รุจา เถาว์ลัย 2524 : 12) และ วันหนึ่ย์ ปกรโฑม และ เพ็ญศิริ คิสกะประกาย ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาอังกฤษ

ของครูผู้สอนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ในคํานหลักสูตร ครูบางส่วนไม่ทราบ ว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีอย่างไรบ้าง และครูส่วนใหญ่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นบางส่วน (วันทนีย์ ปกรโณคม และ เพ็ญศรี ทิสกะประกาย 2521 : 29-31)

จากปัญหาการเรียงการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าว พอสรุปได้ว่าครูมีความ ต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ในคํานหลักสูตรหรือต้องการให้มีการนิเทศ การสอนคํานหลักสูตรนั่นเอง ดังที่ อุทัย ภิรมย์รัตน์ ทำการวิจัย เกี่ยวกับภาวะการ- เรียงการสอนภาษาอังกฤษพบว่าครูต้องการให้ทางราชการช่วยเหลือในการให้ความรู้ เรื่องหลักสูตร (อุทัย ภิรมย์รัตน์ 2521 : 19-25) และสุนันทา ศุรงค์พันธ์ วิจัย พบว่า ครูภาษาอังกฤษในเขตการศึกษา 12 ต้องการการนิเทศการสอนด้วยหลักสูตร อยู่ในระดับมาก (สุนันทา ศุรงค์พันธ์ 2527 : จ)

ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจหรือการนิเทศการสอนคํานหลักสูตร จึงมี ความจำเป็นต่อการจัดการ เรียงการสอนภาษาอังกฤษให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการ ศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

คํานเนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งในกระบวนการจัด การเรียนการสอน เป็นสิ่งที่มีประโยชน์และพึงประสงค์ในการสอน ดังที่ ชวิชัย ชัยจิรฉายากุล ได้กล่าวว่า เนื้อหาสาระคือ สิ่งที่ครูผู้สอนเลือกสรรและกำหนดไว้ใน จุดมุ่งหมายให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน และเป็นตัวที่ช่วยให้ผู้สอนได้กำหนดวิธี และกิจกรรมการสอนได้เหมาะสม (ชวิชัย ชัยจิรฉายากุล 2527 : 114-115)

การปรับเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่งในการพัฒนาการเรียนการสอน ดังที่ วิจิตร วรุตบางกูร กาญจนาศรีกาฬสินธุ์ และ สุทธิญา นีร์กุล ได้กล่าวว่า เมื่อหลักสูตรได้รับการพัฒนาสิ่งที่จะ คิดตามมาคือ การปรับปรุงเนื้อหาวิชา ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่เปลี่ยน- แปลงไป เพราะเนื้อหาวิชาเป็นสื่อสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุผลตามเป้าหมายที่ วางไว้ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความรู้ในสาขาต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้นและได้รับการ

ปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะมีความรู้เรื่องหลักสูตรและ
ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตัวเองกำลังทำการสอนอยู่เป็นอย่างดีแล้วก็ตาม การติดตาม
ความเคลื่อนไหวทางวิชาการในสาขาที่ตัวเองกำลังทำการสอนอยู่ ก็ยังนับว่าเป็นสิ่ง
จำเป็น (วิจิตร วรุษบางกูร กาญจนนา ศรีกาฬสินธุ์ และ สุทธิขญา ชีระกุล
2524 : 13-14) ทั้งนี้ ครูภาษาอังกฤษจึงควรมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนสอนอยู่เป็น
อย่างดี และทันต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความเคลื่อนไหวทางวิชาการ

ในปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังประสบปัญหาด้านความรู้ของครู
เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอยู่มาก ดังที่ พวงเพ็ญ อินทรประวัติ มีความเห็นว่า ครูบางคน
ยังมีความรู้ไม่ได้มาตรฐาน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาไม่แม่นยำแน่นแฟ้นเพียงพอ ใ้รับ
การฝึกฝนมาไม่เพียงพอทำให้มีความรู้ ความชำนาญน้อย และครูส่วนใหญ่ยังขาดความ
กระตือรือร้น ไม่ชวนช่วยปรับปรุงตนเอง ไม่คอยแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ภาษาอังกฤษ (พวงเพ็ญ อินทรประวัติ ม.ป.ป. : 72-76) ซึ่งสอดคล้องกับความคิ
เห็นของ ศรีวิทย์ สุวรรณภักดี ที่กล่าวว่า "บางครั้งพบว่าไม่มีครูผู้ทรงคุณวุฒิ เพียงพอ
กับการที่ต้องสอนภาษาอังกฤษ จึงเป็นผลให้ครูขาดความมั่นใจในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ
ของตนเอง" (ศรีวิทย์ สุวรรณภักดี 2527 : 74-76) และจากการวิจัยของ อุทัย
ภิรมย์รัตน์ ที่พบว่า ครูมีปัญหาด้านการค้นคว้าหาความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพราะ
ขาดแคลนแหล่งวิทยาการต่าง ๆ จึงทำให้ไม่แน่ใจในหลักวิชาและเนื้อหาที่จะสอน (อุทัย
ภิรมย์รัตน์ 2521 : 19-23)

จากปัญหาดังกล่าว สรุปได้ว่า ครูมีปัญหาด้านเรื่องความรู้ความเข้าใจใน
ด้านเนื้อหาวิชา ซึ่งส่งผลให้จัดการเรียนการสอนได้ไม่ดีเท่าที่ควร การค้นคว้าหา
ความรู้เพิ่มเติมหรือการรับความรู้ความเข้าใจด้านเนื้อหาวิชาจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้
จันทร์ คุปตะวาทีน ได้วิจัยเกี่ยวกับความคิเห็นของครูสอนภาษาอังกฤษพบว่า ครูต้อง-
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการต่าง ๆ สำหรับค้นคว้าเพิ่มเติม (จันทร์
คุปตะวาทีน 2521 : 70) และ ชีรพงศ์ แก่นนรินทร์ ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหา
และความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ครูต้องการเข้ารับการอบรมทั้งใน
ด้านเนื้อหาและวิธีสอนภาษาอังกฤษ (ชีรพงศ์ แก่นนรินทร์ 2524 : 79-80) ส่วน สุนันทา
คุรงค์พันธุ์ วิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษต้องการให้มีการนิเทศการสอนด้านเนื้อหาวิชา

อยู่ในระดับมาก (สุนันทา กุรงค์พันธุ์ 2527 : ๑) ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการนิเทศการสอนด้านเนื้อหาวิชาจึงมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ใ้บรรลุผลตามจุดหมายของการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ด้านวิธีการสอนและเทคนิคการสอน

วิธีการสอนและเทคนิคการสอน คือ สื่อกลางที่ครูใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจตามเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งใจ ดังที่ ปราณี เดกิงพล และคณะ กล่าวว่า วิธีสอนคือ กุศโลบายหรือวิธีการ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดีที่สุดเป็นเสมือน สื่อระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (ปราณี เดกิงพล และคณะ 2524 : 27) วิธีการสอน จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกใช้วิธีสอนต่าง ๆ ให้ เหมาะสมกับเนื้อหาและระดับความสามารถของผู้เรียน ดังที่ สงัด อุทรานันท์ ใ้กล่าวไว้ว่า ในการเลือกวิธีสอนนั้น ผู้สอนต้องเลือกให้เหมาะสมกับความสนใจหรือวัยของ ผู้เรียนด้วย โดยมีข้อคำนึงว่า ควรเลือกวิธีสอนที่เห็นว่าตนเองสามารถจะทำให้เกิดความ รู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีได้มากที่สุด (สงัด อุทรานันท์ 2525 : 65) ขณะที่ สุโร พงษ์ทองเจริญ กล่าวว่า ครูควรพิจารณาหาเทคนิควิธีในการสอนให้เหมาะสม กับผู้เรียนและสภาพการเรียนสอนโดยไม่จำกัดว่าจะต้องสอนด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง เท่านั้น (สุโร พงษ์ทองเจริญ 2525 : 98) เพราะปัญหาที่ว่าวิธีการใดเป็นวิธีการสอน ที่ดีที่สุดนั้น ได้มีการอภิปรายและค้นคว้าวิธีการสอนอย่างกว้างขวางแล้ว แต่ก็ไม่อาจหา ข้อยุติได้ว่า วิธีการสอนใดจะดีที่สุด (เขาวลัษณ์ บุญศิริ 2524 : 1)

ดังนั้น การเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีนั้น ย่อมสำคัญ ที่ผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ได้มีนักวิจัยกลุ่มหนึ่งพบว่า "ระบบ การสอนหรือวิธีสอนมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของเด็กมาก นั่นคือ ลักษณะประจำตัว ของครูไม่สำคัญเท่าวิธีสอนของครู หรืออาจพูดได้ว่าสิ่งที่ครูเป็นไม่สำคัญเท่าสิ่งที่ครูทำ" (สุธรรม จันทร์หอม 2521 : 5) การสอนภาษาอังกฤษนั้นต้องการทั้งศิลปะและทฤษฎี วิธีการสอนที่ดีขึ้นอยู่กับรากฐานของทฤษฎีที่ถูกต้อง ซึ่งครูจะต้องพยายามนำทฤษฎีนั้นมา

ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญเสียก่อน จึงจะนำทฤษฎีนี้มาใช้ร่วมกับศิลปะของครูแต่ละคน อีกชั้นหนึ่ง" (ทัศนพิทา กิจพาณิชย์ 2521 : 48)

วิธีสอนภาษาอังกฤษมีอยู่หลายวิธี ซึ่งใ้ใช้กันมาเป็นลำดับตามยุคสมัยได้มีการพยายามศึกษาค้นคว้าเพื่อหาวิธีสอนที่จะให้ผลแก่นักเรียนมากที่สุด วิธีสอนใดที่จะนำมาใช้นั้นควรขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของวิชานี้เป็นสำคัญ ปานตา ใช้เทียมวงศ์ ไ้กล่าวถึงวิธีสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายไว้ดังนี้

ความมุ่งหมายที่ 1 สอนให้นักเรียนฟังภาษาอังกฤษที่ผู้อื่นเข้าใจ (ส่วนจะเป็นภาษาอังกฤษประเภทใดนั้น เป็นเรื่องที่ตกลงกันเอง) วิธีสอนคือ ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฟังภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาพูดปกติอย่างเพียงพอเป็นการฝึกหู ฝึกการฟัง

ความมุ่งหมายที่ 2 สอนให้นักเรียนพูดภาษาอังกฤษให้คนอื่นที่รู้ภาษาอังกฤษฟัง เข้าใจวิธีสอนคือ ให้ฝึกพูด หลังจากที่ฝึกฟังจนเข้าใจแล้ว การฝึกพูดได้แก่ เป็นคำหรือรูปประโยค ฝึกการสนทนา เป็นต้น

ความมุ่งหมายที่ 3 สอนให้นักเรียนอ่านหนังสือภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว และเข้าใจ วิธีสอนคือ ให้นักเรียนจำรูปร่างของคำที่รู้จักจากการฝึกฟัง และพูดมาแล้ว ทดสอบความเข้าใจโดยให้อยู่ในวงศัพท์และรูปประโยคที่นักเรียนรู้จักมาก่อน

ความมุ่งหมายที่ 4 สอนให้นักเรียนเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง และสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ วิธีสอนคือ เริ่มฝึกตั้งแต่หัดเขียนตัวหนังสือต่าง ๆ ลอกเลียนจากตัวอย่างแล้วค่อย ๆ เปลี่ยนแบบไปโดยให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ Substitution เช่น I am wearing a blue dress เปลี่ยนเป็น I am wearing a white shirt เป็นต้น ให้นักเรียนได้ฝึกเขียน Controlled Composition โดยให้มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ความมุ่งหมายที่ 5 ซึ่งเป็นความมุ่งหมายที่เพิ่มขึ้นมาสำหรับผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาพอสมควร คือให้นักเรียนแปลเป็น วิธีสอนก็คือ การฝึกให้แปลตามระดับความยากง่าย และอยู่ในวงศัพท์และรูปประโยคที่นักเรียนรู้แล้วไม่ใช่เป็นการแปล word by word แต่ต้องให้ได้ข้อความที่สละสลวยในภาษาไทย โดยได้เนื้อความตรงและครบจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ (ปานตา ใช้เทียมวงศ์ 2520 : 38-39)

ผู้ที่จะตัดสินได้ว่าวิธีสอนใดเหมาะสมที่สุด คือ ครูผู้สอน เพราะเป็นผู้ที่รู้จักนักเรียน และรู้จักสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ การสอนภาษานั้น ประกอบด้วย การฝึกฝนทักษะสี่ด้าน คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นชั้นเริ่มเรียน ทักษะที่จะต้องฝึกเป็นพิเศษ คือ การฟัง และการพูด ลำดับชั้นเริ่มเรียน ทักษะที่จะต้องฝึกเป็นพิเศษ คือ การฟัง และการพูด ลำดับชั้นในการสอนภาษาที่ถูกต้องที่สุด คือ เริ่มจาก ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน ไปตามลำดับ

จากที่กล่าวข้างต้น ครูจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนอย่างท่องแท้ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษประสบความสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร แต่ในปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาคงเป็นปัญหาอยู่มากในด้านวิธีสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีสอนทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน ดังที่กองวางแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปผลของการสัมมนาเรื่อง ปัญหาการสอนภาษาต่างประเทศแก่เด็กไทยว่า ปัญหาการสอนส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการสอน (กองวางแผนการศึกษา 2514 : 10-11) และ ศรีวิชัย สุวรรณภักดิ์ กล่าวว่า ครูขาดความรู้ทางด้านวิธีสอนที่ถูกต้อง และไม่สามารถนำวิธีการสอนที่เหมาะสมไปใช้ประโยชน์ได้ หรือนำไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง และครูขาดความมั่นใจในตัวเอง ซึ่งอาจเป็นเพราะไม่แม่นยำในเนื้อหาวิชาหรือวิธีสอนแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีสอนให้ทักษะทั้ง 4 สัมพันธ์กัน กล่าวคือ ครูไม่กล้าแสดงออกเมื่อต้องสอนทักษะการฟังและพูด เพราะอายุที่จะต้องออกเสียงภาษาอังกฤษ เป็นเหตุให้นักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สามารถนำไปใช้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟังและพูด (ศรีวิชัย สุวรรณภักดิ์ 2522 : 74-76) คำกล่าวนี้สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ สังเวียน สฤษดิ์กุล ที่กล่าวว่า ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่นั้น แม้จะจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย แต่ในความเป็นจริงยังขาดความสามารถในการสอนทักษะต่าง ๆ จะเข้าใจแต่การสอนอ่านและไวยากรณ์ (สังเวียน สฤษดิ์กุล 2521 : 3-4) และยังคงสอดคล้องกับข้อค้นพบของ วรบุษ รัตนประสิทธิ์ ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการสอนในด้านต่าง ๆ และความต้องการของครูภาษาอังกฤษ พบว่าครูส่วนมากมีปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอน กล่าวคือ ครูส่วนมากไม่ได้รับการฝึกฝนมาสำหรับสอนภาษาอังกฤษ เพียงแต่มีความรู้เกี่ยวกับตัวภาษาอังกฤษเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นจึง

ใช้วิธีสอนแบบที่ครูเป็นฝ่ายพูดและสอนไปตามหนังสือ นักเรียนมีหน้าที่รับฟังและท่องจำเท่านั้น (วรบุษ รัตนประสิทธิ์ 2503 : 19-23) และอุทัย ภิรมย์รัตน์ และเพ็ญศรี รังสิยาภูล ซึ่งศึกษาปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ในด้านวิธีสอนโรงเรียน บางแห่งไม่สอนให้เด็กพูดสอนแต่อ่าน แปล และไวยากรณ์ เด็กจึงพูดไม่ได้ (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และเพ็ญศรี รังสิยาภูล 2521 : 49-51)

จากปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเกิดจากความไม่รู้ความเข้าใจของ ครูด้วย วิธีการสอน กล่าวได้ว่า ในการแก้ปัญหา ครูมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหาความรู้ความเข้าใจด้านวิธีสอนเพิ่มเติม หรือต้องการการนิเทศการสอนด้านวิธีสอน ทั้งที่ ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการเพื่อปรับปรุง การสอนของครูภาษาอังกฤษ พบว่าครูต้องการให้มีการอบรมวิธีสอนภาษาอังกฤษระยะ สั้น ๆ จากศึกษานิเทศก์ (ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ 2525 : 79-80) ซึ่งสอดคล้องกับผล การวิจัยของสุนันทา กุรงค์พันธ์ ที่วิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการการนิเทศ การสอนด้านวิธีสอนอยู่ในระดับมาก (สุนันทา กุรงค์พันธ์ 2527 : ฉ) ดังนั้น การให้ ความรู้ความเข้าใจหรือการนิเทศการสอนด้านวิธีการสอนและเทคนิคการสอน จึงมี ความจำเป็นต่อการจัดการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษให้บรรลุผล

ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในปัจจุบันในการนำมาช่วยในการ สอนของครู เพราะสื่อการเรียนการสอนจะมีส่วนช่วยสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ในห้องเรียนและช่วยพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็กให้สมบูรณ์ นั่นคือ ช่วยให้เด็กมี ความสามารถในการพูดอย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน ฟังเสียงต่าง ๆ ได้อย่างเข้าใจและ ถูกต้องรวดเร็ว อ่าน และเขียนได้อย่างถูกต้องได้ใจความ ทั้งที่ สุโร พงษ์ทองเจริญ ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า สื่อจะช่วยการอธิบายของครู ให้ ครูเสียเวลาน้อยลง แต่ได้ประโยชน์มากขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ เมื่อเด็กได้รับ ประสบการณ์เพิ่มขึ้นจากการได้ฟัง พูดและเห็น ทำให้บทเรียนมีความหมายมากขึ้น เด็กจำได้ดีขึ้น นอกจากนี้สื่อยังเป็นสิ่งเร้าความสนใจของเด็ก และส่งเสริมให้นักเรียน

มีกิจกรรม เพราะบางครั้งอุปกรณ์การสอนที่ครูนำมาใช้ในการสอนอาจจะให้นักเรียนทำขึ้นก็ได้ (สุโร ทองพงษ์เจริญ 2525 : 189-190)

ข้อสังเกตที่สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้งกล่าวครูจึงต้องเลือกใช้สื่อการเรียนประกอบการสอน โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่ ศรีวิชัย สุวรรณภักดี กล่าวว่า การเลือกใช้สื่อต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงความประหยัดและสะดวกในการจัดหา อาจจะเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นและมีราคาถูก ง่าย สะดวกต่อการนำไปใช้ เหมาะสมกับนักเรียน (ศรีวิชัย สุวรรณภักดี 2522 : 97-99)

จากแนวความคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสื่อการเรียนการสอนมีประโยชน์และมีความสำคัญอย่างมากที่จะสนับสนุนให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้น จนกลายเป็นความจำเป็นที่จะต้องมียุทธวิธีช่วยในการสอนของครู แต่อย่างไรก็ดี การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในการสอนของครูภาษาอังกฤษในปัจจุบันยังคงมีปัญหาอยู่มาก ดังที่ กานดา ณ ถลาง กล่าวว่า หมวดวิชาภาษาอังกฤษมักขาดงบประมาณในการจัดหาหรือจัดซื้ออุปกรณ์ เพราะผู้บริหารไม่สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเท่าที่ควร จึงไม่เอาใจใส่งบประมาณด้านนี้ เป็นผลให้การสอนภาษาอังกฤษไม่สู้จะไค้ผล (กานดา ณ ถลาง 2515 : 14) ในขณะที่ อุทัย ภิรมย์รัตน์ และเพ็ญศรี รังสิยาภูล ได้สรุปปัญหาและความต้องการของครูภาษาอังกฤษในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์การสอนในงานวิจัยของเขาวว่า ครูส่วนมากขาดแคลนหนังสือประกอบการค้นคว้า การสอนภาษาอังกฤษ ไม่มีทุนเพียงพอที่จะจัดทำอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น และไม่มีเวลาจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นใช้เอง (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยาภูล 2521 : 19-23)

สำหรับด้านปัญหาการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาศึกษานั้น อรสา ปราชญนทร ทำการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ยังมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านโสตทัศนศึกษาน้อย เนื่องจากไม่เคยเข้ารับการอบรมทางด้านโสตทัศนศึกษา และยังไม่เห็นความสำคัญของการใช้โสตทัศนูปกรณ์ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และประโยชน์ของโสตทัศนูปกรณ์ เพราะเกรงว่าจะเสียเวลาทำให้สอน

ไม่ทันหลักสูตร และสาเหตุที่ครูไม่ใช่สื่อการเรียนการสอน เกิดจากการขาดแคลน อุปกรณ์การสอนในโรงเรียน อุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับบทเรียนครูไม่ถนัดการใช้ และไม่มีเวลาเตรียมการ รวมทั้ง โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอนภาษาอังกฤษ (อรสา ปราชญนคร 2513 : 79-80) และจากการวิจัยของ อุทัย ภิรมย์รัตน์ พบว่า ครูส่วนมากประสบปัญหาการขาดแคลนหนังสือประกอบการค้นคว้าการสอนภาษาอังกฤษมากที่สุด ถัดไปไม่มีทุนเพียงพอที่จะจัดทำอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น ครูไม่มีเวลาพอที่จะจัดทำอุปกรณ์การสอนขึ้นใช้เอง (อุทัย ภิรมย์รัตน์ 2510 : 19)

จากปัญหาดังกล่าว กล่าวได้ว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสื่อการเรียนการสอนอยู่มาก ซึ่งเป็นสาเหตุและอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ครูจึงต้องการความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น ทั้งนี้ อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังษิยากุล กล่าวว่า ครูต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการด้านอุปกรณ์การสอนและโสตทัศนศึกษา โดยจัดให้มีการอบรมการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอน (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังษิยากุล 2521 : 19-25) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ ที่พบว่า ครูต้องการได้รับคำแนะนำและคู่มือครูในการจัดทำและการใช้อุปกรณ์การสอน (ชีรพงศ์ แก่นอินทร์ 2523 : 79-80) และสุนันทา กุรงค์พันธ์ วิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษต้องการให้มีการนิเทศการสอนด้านอุปกรณ์การสอนอยู่ในระดับมาก (สุนันทา กุรงค์พันธ์ 2529 : ฉ) ดังนั้น การให้ความรู้ความเข้าใจหรือการนิเทศการสอน เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน จึงมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง

ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของการศึกษา เพราะผลของการวัดและการประเมินจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครู เพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการสอน

การแนะแนว การประเมินผลหลักสูตร แบบเรียน การใช้อุปกรณ์ การสอน ตลอดจนระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียน และยังเป็นสิ่งที่ช่วยปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้เรียนได้ถูกวิธียิ่งขึ้น

ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นหลักสูตรซึ่งยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การประเมินผลเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และด้านการปฏิบัติ ดังนั้นการวัดผล ประเมินผลของครู จึงต้องทำเป็นกระบวนการต่อเนื่อง จะต้องเป็นผู้ตรวจสอบ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยตลอด และใช้เครื่องมือในการวัดอย่างถูกต้อง จึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้ผลตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

การวัดผล หมายถึง กระบวนการให้ค่ามาซึ่งตัวเลข หรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณภาพ หรือคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการจะวัดโดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างมีกฎเกณฑ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดผล จึงหมายถึง การใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรมในขณะที่เรียนของนักเรียน การตรวจผลงาน เช่น การให้ทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ การใช้ข้อทดสอบ เป็นต้น ข้อมูลหรือคะแนนที่ได้จากวัดผลนี้จะนำไปใช้ในการประเมินผลต่อไป

การประเมินผล หมายถึง การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในปัจจุบันการประเมินผลจะประเมินจากวิธีการวัดหลาย ๆ อย่าง และนำผลจากการวัดนั้นมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ปานตา ไร่เทียมวงศ์ และ ศรีวิไล บุญยทิระณะ 2529 : 1)

จากความหมายของคำว่า การวัดผล และการประเมินผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า จะต้องมีการวัดผลเสียก่อนแล้วนำข้อมูลจากการวัดมาประเมินกับเกณฑ์เพื่อตัดสินผลต่อไป

การวัดผลและการประเมินผลเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะจะช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียนก่อนเรียนให้ครูหาจุดเริ่มต้นที่เหมาะสมในการตัดสินใจ ทั้งยังช่วยให้ครูทราบผลการเรียนของนักเรียนระหว่างเรียนอันเป็นการตรวจสอบว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป และครูผลปลายภาคเรียน แล้วนำเอาผลทั้งหมดมาประเมินดูว่า ครูบกพร่องในการสอนเช่นไร จะต้องปรับปรุงหรือไม่อย่างไร (สุไร พงษ์ทองเจริญ 2525 : 232)

ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษนั้น ก่อนอื่นครูจะต้องแยกให้ดีกว่า จะทดสอบวิชาทักษะ มิใช่วิชาทั่ว ๆ ไป จึงจำเป็นจะต้องแยกว่าจะทดสอบทักษะใดโดยออกข้อสอบให้เห็นเด่นชัดในทักษะนั้น หรือบางครั้งครูต้องออกข้อสอบให้ทักษะสัมพันธ์กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายว่าต้องการทดสอบทักษะใด ทดสอบอะไร โดยเรียงลำดับการถามไปเรื่อย ๆ มิให้สับสน และครูควรแยกข้อสอบออกเป็นชุด ๆ ตามลำดับความยากง่าย (River 1972 : 286 สำหรับการประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ บัณฑิตแนวทางของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยมีขั้นตอนการประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษ ดังนี้คือ

1. หลักการในการประเมินผล ให้มีการประเมินผลการเรียนเพื่อ

ก. ปรับปรุงการเรียนการสอน

ข. ตัดสินผลการเรียน

ค. การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้น ขั้นนี้

จุดประสงค์ที่สำคัญคือ

1. ต้องการรู้ว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานพอที่จะนำมาติดต่อกับสิ่งที่จะเรียนใหม่มากน้อยเพียงใด

2. ต้องการวางแผนการสอนโดยพิจารณาว่าจะต้องเริ่มต้น
อย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

3. นักเรียนคนใดมีที่ท่าจะเรียนไม่ได้ คนใดที่มีท่าที่ว่าจะเรียนได้
สำหรับคนที่เรียนไม่ได้จะจัดการแก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 2 วิธีประเมินความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ที่
กำหนดไว้ในสมุขประจำชั้น (ป.02) การประเมินขั้นนี้ เพื่อ

1. ต้องการรู้ว่าผู้เรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
ในสมุขประจำชั้นและในแผนการสอนหรือไม่

2. ต้องการรู้ว่าผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์การสอนไปถึง
ขั้นตอนใดแล้ว

3. ต้องการรู้ว่าผู้เรียนบกพร่องในเรื่องใด

4. ต้องการปรับปรุงการเรียนของเด็กเป็นรายคนหรือกลุ่มย่อย

5. ต้องการปรับปรุงการสอนของครูโดยรวม

ขั้นที่ 3 วิธีการประเมินผลปลายภาคเรียน จุดประสงค์ที่สำคัญ
ในการประเมินผลตอนนี้ เพื่อดูผลการเรียนที่ได้เรียนมาตลอดภาคเรียนแล้วโดยรวม
โดย

1. ต้องการรู้ว่าผู้เรียนมีความสำเร็จในการเรียนรู้ไปแล้วทั้งสิ้น
เท่าใด

2. ต้องการรู้ว่าผู้เรียนมีความสามารถเป็นส่วนรวม ๆ เกิน
ค้อยในแง่ใดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร

3. ต้องการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเรียนการสอนเป็นส่วนรวม

4. เพื่อแจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

ข. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนเมื่อการประเมิน 2 ประเภท

1. การประเมินผลการผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุขประจำ-
ชั้น (ป.02) ของแต่ละกลุ่มประสบการณ์

2. มีการประเมินผลปลายปี เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ทุกกลุ่มประสบการณ์

การประเมินผลให้ใช้เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ในการประเมินผลปลายภาคเรียนและปลายปีนั้น ให้แจ้งผลเป็นระดับผลการเรียนดังนี้

ระดับ 4	ดีมาก	ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ระดับ 3	ดี	ได้คะแนนระหว่างร้อยละ 70-79
ระดับ 2	ค่อนข้างดี	ได้คะแนนระหว่างร้อยละ 60-69
ระดับ 1	พอใช้	ได้คะแนนระหว่างร้อยละ 40-59
ระดับ 0	ต้องแก้ไข	ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 40

2. เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

ก. ชั้น ป.1, 3, 5 จะให้เลื่อนชั้นได้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์

ในกรณีที่นักเรียนขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งเพียงเล็กน้อย และเห็นว่าจะสามารถสอนซ่อมเสริมได้ในปีการศึกษาถัดไป ให้ผู้มีหน้าที่ประเมินผลอาจใช้ดุลยพินิจให้เลื่อนชั้นได้

ข. ชั้น ป.2, 4 และ 6 จะให้เลื่อนชั้นได้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนจุดประสงค์ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์

3. การประเมินผลปลายปีต้องได้ระดับผลการเรียนแต่ละกลุ่มตั้งแต่

"1" ขึ้นไป

จากแนวทางของระเบียบฯ ดังกล่าว การประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษ จึงขอเสนอขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้คือ

1. การกรอกจุดประสงค์วิชาภาษาอังกฤษ ใน ป 02/5 และ ป 02/6 ให้นำจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหนังสือเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ในสมุคประจำชั้นของกรม-วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรอกลงในช่องกลุ่มประสบการณ์พิเศษตามลำดับข้อ

2. การประเมินการเรียน ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินผลก่อนเรียน ประเมิน-ผลระหว่างเรียน และประเมินผลปลายภาคหรือปลายปี ซึ่งทั้ง 3 กรณี มีจุดมุ่งหมาย และวิธีการต่างกันดังนี้คือ

2.1 การประเมินผลก่อนเรียน เป็นการประเมินเพื่อที่ต้องการจะดูว่านักเรียนใครรู้สิ่งต่าง ๆ ก่อนครูสอนหรือไม่ และเพื่อประเมินความรู้ที่มีพฤติกรรมก่อนการ-เรียนหรือไม่ ถ้าใครรู้พื้นฐานของนักเรียนแล้ว ครูจะได้วางแผนในการเรียนบทเรียน ใ้ได้อย่างถูกต้อง การประเมินอาจได้มาจากการวัดหลาย ๆ ทาง เช่น การซักถาม การให้ทดลองปฏิบัติ เป็นต้น

2.2 การประเมินผลระหว่างเรียน หรือการประเมินผลเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอน คือ การประเมินผลความรู้ความสามารถของนักเรียนตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในระหว่างการเรียน การประเมินควรดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้นั้นใน ป 02 กับจุดประสงค์ใน บทเรียน ทั้งนี้เพราะวิชาภาษาอังกฤษนั้น จุดประสงค์การเรียนรู้นั้นแต่ละจุดประสงค์นั้น มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ในบทเรียนหลายบทด้วยกัน

2.2.2 ศึกษาและแยกแยะว่าจุดประสงค์การเรียนรู้นั้นเป็นจุดประสงค์ คำนึงใด เพราะผู้ประเมินจะต้องใช้เครื่องมือวัดในแต่ละจุดประสงค์ให้สอดคล้องสัมพันธ์ กัน กล่าวคือ

ก. จุดประสงค์ทางด้านความรู้ ความคิด จุดประสงค์ทางด้านนี้ ได้แก่ การวัดทางคำสมองโดยตรง ฉะนั้นเครื่องมือที่ใช้วัดจุดประสงค์ด้านนี้จะใช้แบบทดสอบเป็นหลัก

ข. จุดประสงค์ทางด้านความรู้สึก ได้แก่ การวัดทัศนคติ คุณค่า ความซาบซึ้ง ความสนใจ การวัดทางคำนี้ นอกจากสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้ว อาจจะใช้เครื่องมือที่ให้นักเรียนเขียนตอบแสดงความรู้สึก สัมภาษณ์ สังคมมิติ แบบสอบถาม เป็นต้น ควรทำการวัดเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้

ค. จุดประสงค์ทางด้านปฏิบัติ ได้แก่ การวัดทางคำผลงาน และวิธีการปฏิบัติงาน โดยใช้การสังเกตเป็นหลัก แต่การจะสังเกตให้ได้ค่านั้น ควรจะต้องมีเครื่องมือประกอบการสังเกต เครื่องมือที่จะนำมาใช้ได้แก่

แบบสำรวจรายการ

แบบจัดอันดับคุณภาพ

การวัดพฤติกรรมทางคำปฏิบัติโดยวิธีใช้แบบทดสอบนั้น ถือเป็น การวัดทางอ้อมไม่จำเป็นจริง ๆ แล้วไม่ควรนำมาใช้อย่างยิ่ง เพราะการที่นักเรียนทำข้อสอบได้ ไม่ได้เป็นเครื่องประกันว่านักเรียนจะปฏิบัติได้

2.2.3 สำหรับการประเมินผลระหว่างเรียนของวิชาภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนสามารถดำเนินการวัดผลได้ตลอดเวลา โดยใช้วิธีการวัดดังต่อไปนี้

(1) การสังเกต ครูควรได้สังเกตนักเรียนในระหว่างที่สอน เพื่อคว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะของภาษา สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องกับสถานการณ์เพียงใด สามารถออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนนหรือไม่ ตลอดจนเจตคติที่นักเรียนมีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นอย่างไร ครูควรสังเกตได้จาก

- ความสนใจ ความเอาใจใส่ในการเรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน

- ความถูกต้องในการออกเสียงตัวอักษร คำ และประโยค ในภาษาอังกฤษ รวมทั้งความถูกต้องในการอ่านเป็นข้อความหรือเป็นเรื่องราวด้วย

- ความถูกต้องในการใช้ภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจ เช่น ในการเล่นเกม หรือกิจกรรมต่าง ๆ

- ความเข้าใจในเรื่องราวที่อ่าน เช่น เล่าเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องเป็นภาษาไทย ใช้ภาษา ท่าทางแสดงบทบาทตามเรื่องที่อ่านได้

ในการสังเกตนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่อาจวัดโดยใช้ข้อสอบได้ เช่น ลักษณะนิสัยในการทำงานและเจตคติ เป็นต้น การสังเกตนี้อาจทำได้ทั้งแบบเป็นระบบแบบแผน คือใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต หรือการสังเกตธรรมชาติ ที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งอาจจะคลาดเคลื่อน หรือมีอคติได้ง่าย ดังนั้น การสังเกตที่จะเชื่อถือได้ จึงต้องเป็นการสังเกตที่มีการวางแผนอย่างรัดกุม กำหนดเกณฑ์ชัดเจน และควรใช้เวลาในการสังเกตหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าพฤติกรรมนั้นเป็นพฤติกรรมจริง

(2) การซักถาม อาจทำได้ 2 วิธี

- สอนหา ซักถาม ได้ตอบ โดยใช้บทสนทนาในบทเรียน การตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ การให้นักเรียนซักถาม ได้ตอบกันเอง

- การซักถามเกี่ยวกับเรื่องราวในบทเรียนหรือข้อความที่อ่าน หรือจากรูปภาพ

(3) การตรวจผลงาน ได้แก่ การตรวจแบบฝึกหัดในบทเรียน หรือแบบฝึกหัดเสริมทักษะที่ครูจัดทำ เป็นการวัดโดยพิจารณากระบวนการทำงานและผลงานที่นักเรียนทำในค่านต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ เช่น ความถูกต้องของการคัดและเขียนตัวอักษร คำศัพท์ รูปประโยค เครื่องหมายวรรคตอน ความสะอาด และระเบียบในการเขียน ตลอดจนความสม่ำเสมอในการส่งงานด้วย

(4) การทดสอบย่อย ในการสอนครูควรจะได้มีการทดสอบย่อย หลังจากจบการสอนแต่ละบทเรียน หรือหลายบทเรียนที่ต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อนำผลไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน เพื่อเก็บคะแนนไว้ในบางส่วนเพื่อนำไปประเมินผ่านจุดประสงค์

2.2.4 นำผลของการวัดในหลาย ๆ วิธี และหลาย ๆ ครั้ง มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำไปประเมินกับเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนดไว้ เมื่อประเมินแล้วนักเรียนสามารถผ่านได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้สอนก็ชี้คิไตจุดประสงค์นั้นในสมุด ป. 02 ในภาคที่วัด ถ้านักเรียนไม่สามารถผ่านเกณฑ์ ก็เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องสอนซ่อมเสริมจนกว่านักเรียนจะสามารถผ่านเกณฑ์

2.3 การประเมินผลรวม หรือการประเมินผลปลายภาคหรือปลายปี เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละภาคเรียนในชั้น ป.5 ภาคเรียนที่ 1 ของ ป.6 ส่วนภาคเรียนที่ 2 ไม่มีการสอบปลายภาค แต่จะสอบปลายปีแทน การประเมินผลรวมหรือการประเมินผลปลายภาคหรือปลายปีนี้ ผู้สอนจำเป็นจะต้องประเมินให้ครอบคลุมทุก ๆ จุดประสงค์ กระทำโดยการนำจุดประสงค์ที่สอบในภาคเรียนมาทำการวัด อาจใช้จุดประสงค์ที่เป็นตัวแทนที่ครอบคลุมจุดประสงค์ที่สำคัญ ๆ อื่น ๆ หรือจุดประสงค์ปลายทางที่คิดว่าเป็นตัวแทนของจุดประสงค์ทั้งหมดมาทำการวัด การวัดผลปลายภาคเรียนหรือปลายปี แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการวัดหรือตรวจสอบพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ การตรวจสอบพฤติกรรมนี้กระทำโดยวิธีสังเกต ตรวจสอบผลงาน โดยมีแบบสำรวจรายการหรือแบบจิกอันดับคุณภาพเป็นเครื่องมือประกอบ

ตอนที่ 2 เป็นการวัดด้านความรู้ ความคิดของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ ซึ่งอาจใช้การสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า หรือสัมภาษณ์ การวัดตอนที่ 2 แบ่งเป็น 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 ทักษะสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายโดยใช้ทักษะต่าง ๆ เช่น ฟังประโยคแล้วเขียนได้ อ่านเนื้อเรื่องแล้วอธิบายได้คุณภาพแล้วบรรยายได้ เป็นต้น และสามารถใช้ประโยคที่มีความหมายตรงตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น สามารถใช้ประโยคเพื่อซื้อของตามราคาสินค้า โต้ตอบซักถามเกี่ยวกับสถานที่ น้ำหนัก ใครทำอะไรได้หรือไม่ได้ เป็นต้น

ฉบับที่ 2 ความรู้-ทางภาษา หมายถึง ความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภาษาอังกฤษ และสามารถใช้ได้อย่างถูกต้อง เช่น วิเคราะห์เสียงได้ รู้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียงของคำ รู้ความหมาย และการใช้คำศัพท์ ประโยค ได้ถูกต้อง

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนที่จะมีทั้งในด้านการทดสอบ การออกแบบข้อสอบ วิธีทดสอบ และการประเมินผล เพราะการวัดผลและประเมินผลเป็นเครื่องมือที่จะช่วยครูตรวจสอบคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้บรรลุตามเกณฑ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ในปัจจุบัน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษประสบปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่มาก ทั้งที่ อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยากุล ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของครูในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลว่า ครูขาดวิสัยทัศน์ในการสร้างข้อทดสอบแบบปรนัย ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการออกข้อสอบที่รัดกุม ครูขาดความรู้ความชำนาญ และความมั่นใจในการออกข้อสอบ จึงทำให้ครูไม่สามารถสร้างข้อทดสอบได้ครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตรและสร้างข้อทดสอบวัดความเจริญได้หลาย ๆ ด้าน ครูจึงมักออกข้อสอบเน้นไปในด้านการวัดความจำเสียเป็นส่วนใหญ่และครูยังคิดว่า การวัดผลเป็นการเพิ่มภาระให้ตนเอง (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยากุล 2521 : 50) และ หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้สรุปปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนด และมีปัญหาในการประเมินผลการเรียนเป็นพฤติกรรมส่วนใหญ่จะประเมินผลการเรียนในด้านเนื้อหาภาษา ได้แก่ ไวยากรณ์ และประเมินทักษะภาษา เฉพาะทักษะการอ่าน (หน่วยงานนิเทศก์ ม.ป.ป. : เอกสารโรเนียว)

ในคํานงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาคํานการวัดผลและประเมินผลนั้น ได้มีผู้ทำการศึกษาไว้หลายคน ดังเช่น บุญชาติ เพ่งพิณิจ ได้สรุปปัญหาในการสอนวิชาภาษาอังกฤษในส่วนการวัดผลและประเมินผลว่าครูส่วนมากประสบปัญหาไม่มั่นใจในการ

สร้างข้อทดสอบแบบปรนัยและไม่รู้วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบ (บุปผชาติ เพ็งทินิจ 2512 : 103) ส่วน เมตตา บุญยากร พบว่า ครูประสบปัญหาการขาดวิสัยทัศน์ในการสร้างข้อทดสอบ (เมตตา บุญยากร 2513 : 100-101) นอกจากนี้ จันตรี คุปตะวาทีน ได้วิจัยพบว่า ครูมีปัญหาไม่มั่นใจในการสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตร ไม่รู้วิธีวิเคราะห์ข้อทดสอบแบบต่าง ๆ (จันตรี คุปตะวาทีน 2521 : 71) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รวงทอง คำรงสุกิจ พบว่า ทั้งครูและผู้บริหารเห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาอันดับแรกของการจัดการเรียนการสอนคือ ครูไม่เข้าใจหลักการวัดและการประเมินผล ปัญหาที่รองลงมา คือ การวัดและการประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน ขาดวิสัยทัศน์ในการทำแบบประเมินผล และขาดคู่มือการประเมินผล (รวงทอง คำรงสุกิจ 2525 : 117)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา นั้น เกิดจากการที่ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดผลและประเมินผลอย่างแท้จริง ทั้งยังไม่มั่นใจในการสร้างแบบทดสอบ และไม่รู้วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบด้วย จึงทำให้การ วัดผลและประเมินผลเป็นปัญหามาก สมควรที่ครูจะต้องได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดผลและประเมินผล การสร้างข้อสอบ การวิเคราะห์ข้อสอบ การประเมินผลพฤติกรรมและทักษะ เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลเป็น เครื่องมือที่มีคุณภาพในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนยิ่งขึ้น ดังที่ จันตรี คุปตะวาทีน วิจัย พบว่าครูต้องการให้มีการอบรมหรือสัมมนาวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล (จันตรี คุปตะวาทีน 2521 : 71) และจากงานของ สุนันทา คุรงคพันธ์ ซึ่งพบว่า ครูภาษาอังกฤษ ต้องการการนิเทศการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก (สุนันทา คุรงคพันธ์ 2527 : ๑) ดังนั้นการให้ความรู้ความเข้าใจหรือการนิเทศการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลจึงมีความจำเป็นยิ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง

จากเอกสารและงานวิจัยในค่านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนของครูภาษาอังกฤษในค่านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีการสอนและเทคนิค

การสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล พอสรุปได้ว่า ปัจจุบันครูภาษาอังกฤษประสบปัญหาในการสอน เนื่องจาก ขาดความรู้ความเข้าใจ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ซึ่งทำให้ครูต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือต้องการการนิเทศการสอนในค้ำต่าง ๆ ทั้งกล่าว เพื่อช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้นิเทศการสอน ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการนิเทศการสอนหรือการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูจำเป็นต้องศึกษาว่าครูประสบปัญหาค้นความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละค้ำเพียงใด ในจุดใด เพื่อจะได้จัดโครงการนิเทศการสอนได้ถูกต้องสนองความต้องการของครูอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

สภาพทั่วไปของจังหวัดสิงห์บุรี

1. สภาพทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง

จังหวัดสิงห์บุรี ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศไทย ไม่มีภูเขา ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศเหนือ ตามเส้นทางถนนสายเอเชียประมาณ 140 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดชัยนาทและนครสวรรค์ ทางค้ำอำเภอบึงสามพัน

อินทร์บุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดอ่างทอง ทางค้ำอำเภอบึงสามพัน อำเภอบางบาล และอำเภอบางซ้าย

ค้ำบางระจัน และอำเภอบางซ้าย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดลพบุรี ทางค้ำอำเภอบึงสามพัน

ทิศตะวันตก ทิศต่อกับจังหวัดชัยนาท ทางด้านอำเภอบางระจัน และ
ทิศต่อจังหวัดสุพรรณบุรี ทางด้านอำเภอบางระจัน และอำเภอบางระจัน

ลักษณะพื้นที่ของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นที่ราบลุ่มและเป็นที่ลาดเทพื้นที่ส่วนเหนือ
ของจังหวัดมาสู่ตอนกลางและตอนใต้ ความลาดเทดังกล่าวอยู่ในระดับสูงกว่าระดับ
น้ำทะเลตั้งแต่ 19 เมตรลงไปจนถึง 2 เมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

ดินฟ้าอากาศ

จังหวัดสิงห์บุรี อยู่ในเขตร้อนชื้นมีอากาศร้อนชื้น และมรสุม
ตะวันตกเฉียงใต้ มีปริมาณน้ำฝนมาก เฉลี่ยปีละ 1,184.80 มิลลิเมตร ซึ่งมีผล
ทำให้การเพาะปลูกในคันเกษตรกรรมได้ผลอย่างเต็มที่ตลอดฤดูฝน ซึ่งจะเริ่มในราว
เดือนพฤศจิกายน

ฤดูร้อนและฤดูหนาว มีอุณหภูมิสูงสุด ตั้งแต่ 39.9 องศาเซลเซียส
ลงไปจนถึงต่ำสุด 11.0 องศาเซลเซียส

แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำชลประทาน

แหล่งน้ำที่สำคัญที่สุดของจังหวัดสิงห์บุรีได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งไหล
ผ่านอำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอท่าช้าง

แม่น้ำน้อย เป็นแม่น้ำสำคัญรองลงมา โดยแยกออกจากแม่น้ำเจ้าพระยา
ในเขตจังหวัดชัยนาท ไหลผ่านจังหวัดสิงห์บุรี ในท้องที่อำเภอบางระจัน และอำเภอ
ท่าช้างตามลำดับ

แม่น้ำลพบุรี เป็นแม่น้ำที่ไหลแยกออกจากแม่น้ำเจ้าพระยา ในเขตท้องที่
อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เข้าสู่จังหวัดลพบุรี

นอกจากนี้ยังมีลำน้ำสายอื่นอีกเช่น ลำแม่ลา ลำการ้อง คลองเชียงราก
และคลองโพธิ์ศรี เป็นต้น จังหวัดสิงห์บุรียังมีแหล่งน้ำอื่น ๆ ซึ่งได้จากโครงการ
ชลประทานราษฎร์ และโครงการชลประทานหลวง อีก 5 โครงการ ได้แก่ โครงการ

ชลประทานหาราช ชัยสุทร ยางมณี บรมชาตุ และช่องแค ซึ่งทำให้พื้นที่ของ จังหวัดสิงห์บุรี ได้รับน้ำจากโครงการชลประทานเพื่อการเกษตรถึงร้อยละ 94.5 ซึ่งนับว่าเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย

การคมนาคม

จังหวัดสิงห์บุรีมีถนนสายเอเชียตัดผ่านอำเภอพรหมบุรี อำเภอเมือง สิงห์บุรี และอำเภออินทร์บุรี เข้าสู่จังหวัดชัยนาท มีถนนลาดยางเชื่อมติดต่อกันระหว่าง ตัวจังหวัดกับทุกอำเภอ เส้นทางเหล่านี้สามารถใช้เดินทางไปยังจังหวัดอื่น ๆ เช่น จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี อ่างทอง ลพบุรี ฉะนั้นจังหวัดสิงห์บุรีจึงนับได้ว่าเป็น รุมทางการคมนาคมที่สะดวก ทำให้เซกขบริการโรงเรียนเป็นไปได้อย่างกว้างขวาง

2. สภาพทางการศึกษา

จังหวัดสิงห์บุรี จัดบริการทางการศึกษาแก่ประชาชน ตั้งแต่ ระดับ กอนประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพและวิชาชีพ- ชั้นสูง สภาพการศึกษาจำแนกตามประเภทและสังกัดต่อไปนี้

ระดับกอนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 1 โรงเรียน
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 1 โรงเรียน

ระดับประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 149 โรงเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 5 โรงเรียน
 สังกัดเทศบาล 2 โรงเรียน

ระดับมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา	12	โรงเรียน
สังกัดกรมอาชีวศึกษา	3	โรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	2	โรงเรียน
รวม	17	โรงเรียน

3. การปกครอง

จังหวัดสิงห์บุรี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ 42 ตำบล 342 หมู่บ้าน 1 เทศบาล 6 สุขาภิบาล

4. ประชากร

จังหวัดสิงห์บุรีมีประชากรทั้งหมด 205,346 คน (สำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2525) ประชากรของจังหวัดสิงห์บุรีส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในแถบบริเวณที่มีแหล่งน้ำ นอกนั้นจะกระจายกันอยู่ตามบริเวณที่ประกอบอาชีพ

5. ภาษา

ประชากรทั้งหมดในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสิงห์บุรี ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาในการติดต่อสื่อสาร

6. ศาสนา

ประชากรในจังหวัดสิงห์บุรี ร้อยละ 98.84 ของประชากรทั้งจังหวัด นับถือศาสนาพุทธ ประชากรที่นับถือศาสนาอื่น ซึ่งได้แก่ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และศาสนาอื่น ๆ มีเพียงเล็กน้อย ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่ประชากรในอำเภอพรหมบุรีเพียงอำเภอเดียวนับถือ ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามส่วนใหญ่เป็นประชากรในอำเภอพรหมบุรี เช่นกัน สำหรับศาสนาอื่น ๆ มีประชากรเพียงเล็กน้อยในอำเภอเมืองสิงห์บุรี นับถือ

7. อาชีพ

ประชากรในจังหวัดสิงห์บุรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดสิงห์บุรี เป็นที่ราบลุ่มในภาคกลาง อาชีพรองลงไปได้แก่ การรับจ้าง

สภาพปัจจุบันปัญหาการจัดการประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี

ด้านปริมาณ

ระดับก่อนประถมศึกษา

1. การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กวัยก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับที่อายุระหว่าง 4-5 ปี ดำเนินการได้ จำนวน 22 โรงเรียน ในจำนวนทั้งสิ้น 149 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 14.76
2. ขาดข้อมูลสำหรับการเตรียมการจัดชั้นเด็กวัยก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับในแต่ละปี

ระดับประถมศึกษา

3. อัตราการคงสภาพการเรียนตั้งแต่ชั้น ป. 1-ป.6 พบว่ามีนักเรียนร้อยละ 3.46 ต้องออกกลางคันโดยมีปัญหาคือในแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งนี้ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าช้างมีเด็กที่ออกกลางคันมากที่สุดร้อยละ 7.64 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดำรงวิทยาร้อยละ 5.60 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออินทร์บุรีร้อยละ 4.58 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสิงห์บุรีร้อยละ 76.64 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าช้างร้อยละ 79.47 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพรหมบุรีร้อยละ 80.05

ด้านคุณภาพ

ระดับก่อนประถมศึกษา

1. ขาดการนิเทศติดตามผลการจัดประสบการณ์ในชั้นเด็กเล็ก
2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์/สื่อในระดับชั้นอนุบาลและเด็กเล็กได้เพียงเล็กน้อย

ระดับประถมศึกษา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ
จำแนกเป็นรายชั้นพบว่าชั้นที่เป็นปัญหามีดังนี้

- ชั้น ป. 6 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ร้อยละ 65.39
- ชั้น ป. 5 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65.79
- ชั้น ป. 3 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 68.30

โดยมีกลุ่มประสบการณ์เป็นปัญหาเรียงตามลำดับดังนี้

- กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60.58 มีปัญหา 5 สมรรถภาพ คือ ความรู้ความเข้าใจคณิตศาสตร์ ทักษะการแก้ โจทย์ปัญหา ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการคิดเลขเร็ว และปฏิบัตินงานทางคณิตศาสตร์

- กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 66.63 มีปัญหา 4 สมรรถภาพ คือ ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่มี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความรู้ความเข้าใจ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสุขภาพและสุขนิสัย

- ทักษะภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 67.00 มีปัญหา 3 สมรรถภาพ คือ ความสามารถในการอ่านในใจ ความสามารถในการเรียน ความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ทางภาษา

2. การสอนซ่อมเสริม พบว่า กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์มีการสอน ซ่อมเสริมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.07 กลุ่มทักษะภาษาไทยร้อยละ 28.72 กลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตร้อยละ 16.00 เมื่อพิจารณาวิธีการสอนซ่อมเสริมพบว่า ครูใช้วิธีการสอนซ่อมเสริมทั้งชั้นเรียนมากที่สุด ซึ่งยังไม่ถูกต้องมากนัก เมื่อพิจารณาวิธี การสอนซ่อมเสริมพบว่า ครูใช้วิธีการสอนซ่อมเสริมยังไม่ถูกต้องมากนัก

3. การจัดตั้งกองทุนมูลนิธิเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน มีโรงเรียนที่ดำเนินการแล้ว จำนวน 132 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.59 โรงเรียนที่ยังไม่ได้ดำเนินการอีกจำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.41

4. การจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน พบว่า มีโรงเรียนที่ดำเนินการแล้ว จำนวน 100 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.40 ตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน จึงต้องให้โรงเรียน 40 โรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน โรงเรียนดังกล่าวอยู่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เมืองสิงห์บุรี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางระจัน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพรหมบุรี และสำนักงานการประถมศึกษาค่ายบางระจัน

5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียน กิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมดังกล่าวแล้วแต่ยังขาดการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ

6. โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนในส่วนที่เป็นวิชาชีพไม่ครบวงจร โดยขาดช่วงของการจำหน่าย

7. การเผยแพร่ข่าวสารให้แก่ชุมชนโรงเรียนที่ดำเนินการแล้ว โดยใช้ศูนย์กระจายข่าว จำนวน 98 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.77 โรงเรียนที่ยังไม่ได้ดำเนินการอีก 50 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 34.23

8. โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดอุปกรณ์กีฬาที่จำเป็นทำให้ขาดการส่งเสริมการเล่นกีฬาของโรงเรียนและชุมชน

9. การจัดบริการโครงการอาหารกลางวัน ดำเนินการได้ 88 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.96 ยังไม่ได้ดำเนินการอีก 60 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.94 ตามเป้าหมายของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติต้องการให้โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดโครงการอาหารกลางวัน

10. ศูนย์ทัศนูปกรณ์มีเพียง 1 ศูนย์ ในจำนวน 7 หน่วยงาน 22 กลุ่มโรงเรียน จึงไม่เพียงพอ และสะดวกต่อการนำไปใช้

11. ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดเอกสาร หนังสือค้นคว้า และครุภัณฑ์ที่จำเป็น เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางหนังสือทำให้การบริการนักเรียนและชุมชนดำเนินการได้ยากและไม่น่าสนใจ

12. อัตรากาการมาเรียนของนักเรียนแยกรายชั้นพบว่า ชั้นเด็กเล็ก มีอัตรากาการมาเรียนน้อยที่สุด ร้อยละ 92.48 ชั้น ป.5 มีอัตรากาการมาเรียนร้อยละ 92.72 และชั้น ป.1 มีอัตรากาการมาเรียนร้อยละ 93.70 เมื่อพิจารณารายเดือนพบว่า เดือนที่อัตรากาการมาเรียนต่ำสุด คือ เดือนตุลาคม มีอัตรากาการมาเรียน ร้อยละ 93.00 เดือนมิถุนายน มีอัตรากาการมาเรียนร้อยละ 93.82 และเดือนพฤศจิกายน มีอัตรากาการมาเรียนค่อนข้างต่ำ คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอค่ายบางระจัน และ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางระจัน

13. สุขภาพและอนามัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนในระดับ ประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรคฟันมากที่สุด ถึงร้อยละ 95 เป็นโรคตาร้อยละ 1.47 เป็นโรคขาดสารอาหาร ร้อยละ 1.30 เป็นโรคผิวหนัง ร้อยละ 0.95 เป็นโรค สายตาศึกปกติ ร้อยละ 0.21 และเป็นโรคเกี่ยวกับหู ร้อยละ 0.12

- โรคฟัน พบมากที่สุดใน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าช้าง และพบน้อยที่สุดใน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออินทร์บุรี

- โรคตา พบมากที่สุดใน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าช้าง และพบน้อยที่สุดใน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพรหมบุรี

- โรคขาดสารอาหาร พบมากที่สุดใน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางระจัน และพบน้อยที่สุดใน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออินทร์บุรี

14. การบริการนักเรียนที่ขาดแคลน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนแบบเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.68 ขาดแคลนเสื้อผ้า ร้อยละ 11.80 ขาดแคลนอาหารกลางวัน ร้อยละ 3.85

15. การแนะแนว พบว่า โรงเรียนมีการแนะแนวเกี่ยวกับการศึกษาต่อมากที่สุด ร้อยละ 95. แนะแนวเกี่ยวกับการเรียนร้อยละ 82.55 แนะแนวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพร้อยละ 36.91

16. อัตราการคงสภาพการเรียนตั้งแต่ชั้น ป.1-ป.6 พบว่า นักเรียนร้อยละ 3.46 ต้องออกกลางคันโดยมีปัญหาในแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งนี้ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าช้างมีเด็กนักเรียนออกกลางคันมากที่สุด ร้อยละ 7.64 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยางชุมน้อย ร้อยละ 5.60 สำนักงานการประถมศึกษาอินทร์บุรี ร้อยละ 4.58 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสิงห์บุรี ร้อยละ 1.61 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยางชุมน้อย ร้อยละ 1.43

การบริหารและสนับสนุน

1. การประชาสัมพันธ์ ชาวกรจัดการศึกษาในระดับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนยังดำเนินการได้น้อย

2. การประสานแผนระหว่างหน่วยงานแต่ละระดับยังดำเนินการได้ไม่ดีเท่าที่ควร

3. ขาดแคลนบุคลากรตามวิชาเอก ดังนี้

3.1 อนุบาลหรือปฐมวัย	164 คน
3.2 บรรณารักษ์	123 คน
3.3 ภาษาอังกฤษ	119 คน
3.4 คณิตศาสตร์	120 คน
3.5 ภาษาไทย	222 คน
3.6 บริหาร	52 คน

4. การพัฒนา บุคลากรในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ยังไม่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่มประสบการณ์

5. ผู้บริหารในแต่ละระดับยังไม่เห็นความสำคัญของแผนและใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน

6. การจัดตั้งกองทุน/มูลนิธิเพื่อช่วยเหลือบุคลากรในสำนักงาน ระดับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ดำเนินการได้เพียง 1 หน่วยงานใน 7 หน่วยงาน

7. การจัดสวัสดิการแก่ข้าราชการในเรื่องของที่อยู่อาศัย ค่าเช่าบ้าน ยังไม่เพียงพอต่อความจำเป็น

8. อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ ยังไม่เพียงพอต่อความจำเป็นและขาดการซ่อมแซมในบางอย่าง

9. อัตรากำลังครูในแต่ละโรงเรียน แต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ยังไม่ใกล้เคียงกัน ทั้งจำนวนและคุณภาพ

10. ขาดการใช้วิทยากรในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

11. การนิเทศและติดตามผลในแต่ละระดับยังไม่เป็นระบบที่แน่นอน

(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี 2523 : 4-9)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย